

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY ŻARKI

**CZEŚĆ A – UWARUNKOWANIA ROZWOJU
GMINY**

**ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR XVII/112/2016
RADY MIEJSKIEJ W ŻARKACH
Z DNIA 8 MARCA 2016 R.**

**Ujednolicona część tekstowa „część A – Uwarunkowania rozwoju gminy”
z wyróżnieniem zmian wprowadzonych do studium w zakresie
I zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
miasta i gminy Żarki**

październik 2015 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŻARKI

STANOWIŁO
ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XI/70/2011 Z DNIA 7 WRZEŚNIA 2011 ROKU

ZESPÓŁ SPORZĄDZAJĄCY
OPRACOWANIE:

- mgr inż. arch. Wiesław Chmielewski
- mgr Łukasz Pomykoł
- mgr inż. Piotr Mocek
- mgr inż. arch. Jadwiga Grabiec
- mgr inż. arch. Janusz Orzeł
- Beata Grabowska

Projekt I zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki został opracowany przez:

SYNTAX Biuro Planowania Przestrzennego Małgorzata Łapeta
44-100 Gliwice, ul. Raciborska 1a/6

Zmiany wprowadzone w zakresie I zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki zostały wyróżnione w ujednoliconym tekście studium czerwonym kolorem czcionki i odnośnikiem ¹⁾

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	5
II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU.....	6
1. Położenie i powiązania gminy.....	7
2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu.....	7
III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.....	9
IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA.....	10
1. Rzeźba terenu i walory krajobrazu.....	10
2. Warunki klimatyczne.....	12
3. Lasy, leśna przestrzeń produkcyjna.....	12
4. Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	13
5. Zasoby wodne.....	14
5.1. Zasoby hydrogeologiczne.....	14
5.2. Zasoby hydrograficzne.....	17
6. Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania.....	17
6.1. Gleby.....	17
6.2. Wody.....	18
Wody powierzchniowe.....	18
6.3. Powietrze.....	20
6.4. Odpady.....	22
V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW.....	23
VI. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	30
VII. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	34
VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	34
1. Potrzeby gminy.....	34
2. Potrzeby mieszkańców.....	35
3. Możliwości rozwoju gminy.....	35
IX. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH ORAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	46
1. Ochrona zasobów przyrodniczych.....	46
2. Zagrożenia geologiczne.....	49
X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I TERENÓW GÓRNICZYCH.....	50
1. Złoża kopalin.....	50
2. Tereny górnicze.....	51
3. Wody podziemne.....	51
XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	53
1. Zaopatrzenie w wodę.....	53
2. Odprowadzanie ścieków.....	53
3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło.....	53

4.	Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	54
5.	Telekomunikacja.....	54
6.	Komunikacja drogowa.....	54
7.	Komunikacja kolejowa.....	56
8.	Komunikacja zbiorowa.....	57
9.	Komunikacja rowerowa.....	57
XII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z LOKALIZACJI ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....		57
XIII. WPLYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARÓW NR 1, 2, 3, 4.....		58
XIII. WPLYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARÓW NR 1, 2, 3, 4.		59

I. WPROWADZENIE

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki została opracowana na podstawie następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. 2003 nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. 2004 nr 118 poz. 1233).

Podstawę formalną opracowania stanowią:

- uchwała nr XXIX/206/2009 Rady Miejskiej w Żarkach *w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Żarki w granicach administracyjnych*,
- umowa nr RGK III/3421/2/10 zawarta w dniu 15.02.2010 w Żarkach pomiędzy Gminą Żarki a Pracownią Urbanistyczną w Rybniku sp. z o.o. z siedzibą w Rybniku przy ul. Sobieskiego 15, 44-200 Rybnik.

I Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki została opracowana na podstawie następujących aktów prawnych:

- **ustawa z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późniejszymi zmianami),**
- **rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. 2004 nr 118 poz. 1233).**

Podstawę formalną opracowania I zmiany studium stanowi uchwała nr IV/16/2015 Rady Miejskiej w Żarkach z dnia 29 stycznia 2015 r. przystąpiła do sporządzenia I zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Żarki, zwanej dalej I zmianą studium.¹⁾

Studium określa politykę przestrzenną gminy, określa lokalne zasady gospodarowania przestrzenią przy uwzględnieniu zasad określonych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województwa, planie zagospodarowania przestrzennego województwa i strategii rozwoju gminy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pełni zatem trzy podstawowe funkcje:

- stanowi akt polityki przestrzennej gminy określając politykę rozwoju przestrzennego gminy,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

- wpływa na zasady kształtowania przestrzeni określane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego koordynując ich ustalenia,
- studium może również stanowić ofertę dla przyszłych inwestorów, będąc jednym z ważniejszych elementów programu rozwoju gminy.

Studium, określając ogólne kierunki i zasady rozwoju przestrzennego gminy, stanowi kompromis pomiędzy polityką rozwoju prowadzoną przez władze gminy, oczekiwaniami mieszkańców i inwestorów, a także obiektywnymi potrzebami i wymaganiami funkcjonalnymi danej jednostki osadniczej.

W toku prac nad stworzeniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy i miasta Żarki korzystano z następujących opracowań:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego,
- Lokalna Strategia Rozwoju Północnej Jury,
- Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Żarki,
- Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Żarki,
- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żarki na lata 2008 – 2013,
- Strategia Rozwoju Gminy Żarki na lata 2003 – 2010,
- Plan Odnowy Miejscowości – Jaroszów,
- Plan Odnowy Miejscowości – Suliszowice,

Dokument studium składa się z trzech części:

- część A – Uwarunkowania rozwoju gminy,
- część B – Ustalenia studium,
- część C – Synteza ustaleń studium (uzasadnienie przyjętych rozwiązań).

Integralną część studium stanowią również następujące rysunki:

- Rysunek nr 1 – Uwarunkowania rozwoju gminy – stan istniejący użytkowania terenów w skali 1:10000,
- Rysunek nr 2 – Uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe rozwoju gminy w skali 1:10000,
- Rysunek nr 3 – Ustalenia studium – kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy w skali 1:10000.

Oddzielną część opracowania stanowi dokumentacja prac planistycznych prowadzonych w trakcie prac nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obejmująca czynności formalno – prawne i merytoryczne związane z jego opracowaniem.

Do tekstu studium zostały dołączone następujące schematy graficzne:

- Układ jednostek strukturalnych,
- Wnioski do studium,
- Zaopatrzenie w energię elektryczną,
- Zaopatrzenie w wodę,
- Zaopatrzenie w gaz,
- Układ hydrograficzny gminy,
- Istniejące szlaki rowerowe,
- Układ komunikacyjny gminy.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

1. Położenie i powiązania gminy

Gmina Żarki położona jest w północno – wschodniej części województwa śląskiego, w obrębie dwóch jednostek fizyko – geograficznych: Wyżyna Krakowsko – Częstochowska i Wyżyna Woźnicko – Wieluńska. Obszar ten jest bogaty w złoża surowców mineralnych (głównie wapienia) i złoża surowców ilastych. Podział administracyjny kraju sytuuje gminę jako część powiatu myszkowskiego, a odległość dzieląca gminę od stolicy województwa – Katowic, wynosi około 50 km. Gminę tworzą:

- miasto Żarki,
- sołectwo Wysoka Lelowska,
- sołectwo Przybynów,
- sołectwo Ostrów,
- sołectwo Zaborze,
- sołectwo Suliszowice,
- sołectwo Jaroszów,
- sołectwo Czatachowa,
- sołectwo Zawada,
- sołectwo Jaworznik,
- sołectwo Kotowice.

Gmina (wraz z miastem) zajmuje powierzchnię 100,67 km², na której zamieszkiwało 8.249 osób (dane GUS, stan na 31.XII.2008). Gmina Żarki graniczy z miastem Myszków (południe), gminą Niegowa (wschód), gminą Poraj (zachód), gminą Włodowice (południe), i gminą Olsztyn (północ).

2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu

Obecnie w gminie Żarki zadania z zakresu gospodarki przestrzennej realizowane są w oparciu o następujące dokumenty planistyczne:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta i gminy Żarki z 2001 roku,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:
 - sołectwa Czatachowa (uchwała Rady Miejskiej w Żarkach nr XLI/299/2006 z dnia 26 października 2006),
 - sołectw Jaroszków i Zawada (uchwała Rady Miejskiej w Żarkach nr VII/43/2007 z dnia 30 kwietnia 2007),
 - sołectwa Jaworznik (uchwała Rady Miejskiej w Żarkach nr XV/98/2008 z dnia 29 lutego 2008 roku),
 - sołectwa Kotowice (uchwała Rady Miejskiej w Żarkach nr IV/18/2007 z dnia 20 lutego 2007),
 - sołectw Ostrów i Przybyłów (uchwała Rady Miejskiej w Żarkach nr XIII/85/2007 z dnia 28 grudnia 2007),
 - sołectwa Suliszowice (uchwała Rady Miejskiej w Żarkach nr XLI/298/2006 z dnia 26 października 2006),
 - sołectwa Wysoka Lelowska (uchwała Rady Miejskiej w Żarkach nr XVII/117/2008 z dnia 3 czerwca 2008),
 - sołectwa Zaborze (uchwała Rady Miejskiej w Żarkach nr VII/41/2007 z dnia 30 kwietnia 2007),
 - miasta Żarki (uchwała Rady Miejskiej w Żarkach nr VIII/47/2007 z dnia 15 czerwca 2007).

Dla obszarów objętych I zmianą studium obowiązuje:

- dla obszaru nr 1 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki, dla obszaru miasta Żarki, zatwierdzony uchwałą nr XLI/279/2014 Rady Miejskiej w Żarkach z dnia 19 maja 2014 r.

- dla obszaru nr 2, 3, 4 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki, dla obszaru sołectwa Jaworznik, zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/260/2014 Rady Miejskiej w Żarkach z dnia 31 marca 2014 r.¹⁾

Zgodnie ze sporządzoną planszą uwarunkowań rozwoju gminy – *Stan istniejący użytkowania terenów*, na jej obszarze występują następujące, zgeneralizowane formy przeznaczenia terenów:

- obszary zabudowane zajmujące powierzchnię około 748 ha, w tym:
 - o tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowej z usługami – około 635 ha,
 - o tereny usługowe – około 61 ha,
 - o tereny przemysłowe – około 52 ha,
- tereny niezabudowane z przewagą terenów rolnych zajmujące powierzchnię około 5451 ha,
- tereny leśne zajmujące powierzchnię około 3500 ha,
- tereny dolin rzek i potoków wraz z zadrzewieniami zajmujące powierzchnię około 183 ha,
- tereny wód powierzchniowych zajmujące powierzchnię około 93 ha,
- tereny cmentarzy zajmujące powierzchnię około 7,2 ha.

Gmina Żarki zajmuje powierzchnię 10 100 ha, z czego na tereny leśne przypada 29,8%, zaś na użytki rolne 57,3% ogólnej powierzchni gminy. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które stanowią 74,2%, łąki stanowią 14,7%, pastwiska 10,2%, a sady 0,9% ogółu użytków rolnych. Pozostałe grunty i nieużytki stanowią 12,9% ogólnej powierzchni gminy. Obszary zabudowane zajmują około 7,5% ogólnej powierzchni gminy (w obszarach zabudowanych nie zostały uwzględnione powierzchnie zajęte pod drogi i kolej). Obszary niezurbanizowane stanowią ponad 88% ogólnej powierzchni gminy.

Miasto Żarki znajduje się w środkowej części gminy, rozcinając ją na dwie, nie graniczące ze sobą części. Obszar miasta Żarki stanowi 25% ogólnej powierzchni gminy i pełni jednocześnie wiodącą rolę w układzie osadniczym. Zabudowa skupia się głównie przy drogach łączących poszczególne sołectwa z miastem Żarki, jak również gminami sąsiednimi. Najbardziej zwarta zabudowa cechuje sołectwo Kotowice, także sołectwo Zaborze, Jarosów i Zawada. Pasmowy układ osadniczy przeważa w pozostałych sołectwach (związane jest to z postępującą obudową dróg), a co za tym idzie występują również tendencje do zlewania się zabudowy. Kwestia ta dotyczy w szczególności miasta Żarki i sołectwa Wysoka Lelowska, których granice przestrzenne praktycznie się zatarty.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

W układzie elementów liniowych wyróżniają się sieci dróg wojewódzkich (nr 789, 792, 793), które zbiegają się w centrum miasta Żarki, a także doliny lokalnych cieków powierzchniowych, często uzupełnione siecią stawów (w szczególności chodzi tutaj o Dopływ z Poręby i Czarną Strugę).

Istotny element struktury funkcjonalno – przestrzennej stanowią również tereny otwarte i rolne okalające zabudowę miasta i sołectw, jak również kompleksy leśne przeważające na obrzeżach gminy. Tereny te wchodzi w obszar Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, będąc jednocześnie fragmentem korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym.

III. UWARUNKOWANIA WYNIKACJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Obowiązująca ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definiuje ład przestrzenny jako „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne”. Ocena stanu ładu przestrzennego jest sprawą dyskusyjną, gdyż jest ona zawsze subiektywna, w tym przypadku autorów niniejszego opracowania. Dlatego w ramach badań dotyczących uwarunkowań rozwoju została przeprowadzona inwentaryzacja fotograficzna poszczególnych jednostek tworzących układ osadniczy gminy – jako udokumentowanie stanu istniejącego pozwalające na indywidualną ocenę wizerunku gminy.

Na kształt struktury przestrzennej gminy wpływ miały zarówno czynniki historyczne, jak i współcześnie prowadzone działania inwestycyjne. Analiza zastanego stanu ładu przestrzennego gminy pozwala wyprowadzić następujące wnioski:

- najbardziej zurbanizowaną część gminy stanowi miasto Żarki, w którym koncentruje się działalność usługowa, handlowa i produkcyjna; dominuje na obszarze miasta zabudowa jednorodzinna (często powiązana z usługami bądź produkcją), na niewielkich obszarach występuje zabudowa wielorodzinna,
- na obszarze sołectw przeważa zabudowa jednorodzinna, licznie występuje również zabudowa zagrodowa,
- tereny przemysłowe koncentrują się głównie w obrębie miasta Żarki, w sołectwie Przybynów znajdują się pozostałości po kopalni rud żelaza, w tym zazieleniona hałda,
- charakterystyczną cechą obszaru gminy jest występowanie znacznej ilości terenów otwartych (rolnych, łąkowych, nieużytków), które stanowią dystans przestrzenny pomiędzy zabudową poszczególnych sołectw,

- każda z jednostek osadniczych posiada swoje własne centrum usługowe, najczęściej zlokalizowane w sąsiedztwie szkoły lub kościoła, przy czym przestrzenie publiczne wokół tych obiektów nie tworzą systemu, który można określić jako sprzyjający integracji mieszkańców,
- bardzo zróżnicowana jest architektura i rozplanowanie zabudowy w poszczególnych sołectwach, nabierającej niejednokrotnie cech zabudowy chaotycznej.

Poprawa wizerunku miasta i gminy powinna następować poprzez zwiększanie udziału zabudowy zorganizowanej przestrzennie i uzupełnianie istniejącej zabudowy (wypełnianie luk budowlanych). Polityka przestrzenna gminy powinna być również nakierowana ochroną krajobrazu, która przejawiała się będzie w działaniach mających na celu przeciwdziałanie rozpraszaniu się zabudowy i jednoznaczną ochroną terenów otwartych (obszarów nieurbanizowanych).

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA

1. Rzeźba terenu i walory krajobrazu

Według podziału na jednostki fizyczno – geograficzne J. Kondrackiego¹ obszar gminy Żarki znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko Krakowska (341). Przeważająca część gminy znajduje się w obrębie makroregionu Wyżyna Krakowsko – Częstochowska (341.3), w obrębie mezoregionu Wyżyna Częstochowska (341.31). Jedynie niewielki zachodni fragment gminy znajduje się w obrębie makroregionu Wyżyna Woźnicko – Wieluńska (341.2), w obrębie mezoregionu Obniżenie Górnej Warty (341.25).

Najniższe położone punkty znajdują się w zachodniej części gminy w rejonie Ostrowa (ok. 278 m n.p.m.), natomiast najwyższe położone punkty znajdują się w północno – zachodniej części gminy (425 m n.p.m.) w Przewodyszowicach (rejon zabytkowej strażnicy), w Kotowicach – 411 m n.p.m. i w Suliszowicach – 409 m. n.p.m. Maksymalna różnica wysokości w obrębie gminy Żarki wynosi 152 m. Również wysokości względne na terenie gminy osiągają znaczne wartości, zwłaszcza w jej części położonej na kuceście jurajskiej i jej skłonie.

Obszar gminy Żarki znajduje się w obrębie Wyżyny Śląsko – Krakowskiej i obejmuje fragment dwóch odrębnych regionów geomorfologicznych: Wyżynę Krakowsko – Częstochowską oraz Dolinę Górnej Warty. Główne elementy rzeźby tego obszaru mają uwarunkowania strukturalne, podyktowane monoklinalnym układem skał mezozoicznych (tzw. rzeźba krawędziowa). Wyżyna Krakowsko – Częstochowska, ograniczona od południowego zachodu kuestą jurajską (próg strukturalny o wysokości względnej 40 – 70 m), stanowi silnie urozmaicony morfologicznie obszar (od 360 do 430 m n.p.m.), o wybitnie denudacyjno – krasowym typie rzeźby. Natomiast Dolina Górnej

¹ Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa 2001;

Warty, wypreparowana w strefie wychodni słabo odpornych osadów dolno jurajskich i górno triasowych ma charakter płaskiej równiny aluwialno – proluwialnej, urozmaiconej niewielkimi pagórkami denudacyjnymi, stanowiącymi fragment zasypanego progu środkowo jurajskiego.

Formy pochodzenia rzecznego i fluwioperyglaclalnego. Najmłodszym elementem rzeźby omawianego obszaru jest współczesna dolina Warty, w obrębie której występuje taras zalewowy holoceni (1,0 – 1,5 m n. p. rzeki) ograniczony wyraźną krawędzią erozyjną o wysokości od 2 – 6 m i odpowiadające mu dna dolinek erozyjno – akumulacyjnych oraz najlepiej rozwinięty taras I – północnopolski, wyraźnie nachylony bocznie w kierunku osi doliny (6,0 – 15 m n. p. rzeki). Do powierzchni tarasu I nawiązują rozległe powierzchnie stożków napływowych, sypanych u podnóża kuesty jurajskiej i innych stoków denudacyjnych oraz związane z nimi suche dolinki erozyjno – akumulacyjne, czyli tzw. doliny „wodące”, będące istotnym elementem rzeźby Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej. Na rozległych powierzchniach piaszczystych występują wydmy i towarzyszące im pola piasków przewianych. Najwyżej położonymi i najstarszymi formami geomorfologicznymi są wysokie powierzchnie denudacyjne stanowiące fragmenty dwóch trzeciorzędowych powierzchni zrównań. Są one rozwinięte na powierzchni utworów jury górnej (próg górnourajski) oraz jury środkowej i dolnej (próg środkourajski). Powierzchnie te ograniczone są wysokimi stokami denudacyjnymi, z których na pierwszy plan wyłaniają się stoki o założeniach strukturalnych (kuesta górnourajska i środkourajska). Wysokie powierzchnie denudacyjne są silnie rozczłonkowane i często przybierają formę ostańców denudacyjnych. Górnourajskiej powierzchni denudacyjnej towarzyszą liczne ostańce krasowe stanowiące specyficzną formę selektywnego wietrzenia krasowego, uwarunkowanego tektoniką blokową oraz zmiennością facjalną wapieni skalistych.

Najbardziej charakterystycznym elementem krajobrazu gminy Żarki jest mozaika wierzchołków wapiennych, urozmaiconych pasmami skałek oraz rozcinających je, pozbawionych wody dolin krasowych, znajdująca się w północno – wschodniej części gminy. Głównym elementem krajobrazu jest kuesta jurajska, która od strony zachodniej przedstawia duże walory krajobrazowe, stanowiąc wyraźne domknięcie krajobrazowe (szczególnie w Żarkach). Również dla przebywających na krawędzi kuesta jest jednym z najlepszych punktów widokowych na całej Jurze Krakowsko – Częstochowskiej. Z punktu widokowego położonego przy ruinach kościoła p.w. Św. Stanisława rozciąga się rozległy widok na dolinę Warty. W bliskiej perspektywie widoczna jest połoga dolina Warty z polami, łąkami i nieużytkami, a dalej rozciąga się widok na Myszków i Zawiercie. Z kuesty rozciąga się bardzo ciekawy widok na dolinę Dopływu z Poręby i Jaworzniaka, z licznymi stawami, a w Przybynowie na hałdy stanowiące pozostałość eksploatacji rud żelaza. W dolinie Warty walory krajobrazowe przedstawiają się mniej okazale. Dominuje tu krajobraz leśny, przy czym ma on niską wartość ze względu na monokulturowy charakter lasów oraz na licznie rozlokowane w lasach

i pozostające w bezładzie domki letniskowe. Lokalne dominanty krajobrazowe stanowią również obiekty sakralne leżące najczęściej w centrum sołectw.

2. Warunki klimatyczne

Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice rolniczo – klimatyczne R. Gumińskiego analizowany obszar położony jest w obrębie dzielnicy częstochowsko – kieleckiej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu 7,5 – 8,0°C, pokrywa śniegowa zalega 50 – 80 dni, a okres wegetacyjny trwa 210 – 220 dni. Dominują wiatry nawiązujące do kierunku ogólnej cyrkulacji atmosferycznej, które lokalnie modyfikowane są przez rzeźbę terenu (doliny, wzgórza, ostańce wapienne, tereny leśne). W niedalekiej Częstochowie dominują wiatry wiejące z sektora zachodniego (SW, W, NW), wiejące w ponad 55% dni w roku, ze średnią prędkością od 2 – 3 m/s. W wielolecie 1961 – 1990 średnioroczna suma opadów na posterunku opadowym Żarki wynosiła 744 mm. Średnie sumy roczne w latach ekstremalnych wahały się od 464 mm w roku najsuchszym (1982) do 1054 mm w roku najbardziej wilgotnym (1970). Roczny rozkład opadów jest dość zróżnicowany. Najwyższa średnia miesięczna suma opadów przypada na lipiec i wynosi 106 mm, zaś najniższe sumy miesięczne obserwowane są w lutym oraz marcu i kształtują się na poziomie 36 – 38 mm².

3. Lasy, leśna przestrzeń produkcyjna

Ogólna powierzchnia lasów (gruntów leśnych, związanych z gospodarką leśną) na terenie gminy Żarki – wg stanu na dzień: 31.12.2008 r. – wynosi 3013,4 ha, co stanowi około 30 % jej powierzchni. Lasy publiczne stanowią ok. 938,4 ha, natomiast lasy prywatne zajmują powierzchnię ok. 2075 ha (Dane GUS, 2009). W lasach dominują drzewostany sosnowe mające charakter niskowiekowych monokultur. Lasy gminy Żarki są administrowane przez Nadleśnictwo Żółty Potok.

Brak jest informacji o stanie lasów gminy Żarki, które byłyby gromadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Stan lasów w gminie Żarki, na podstawie oceny wizualnej, ocenia się jako słaby. Lasy stanowią w większości niskowiekowe monokultury sosnowe. Spośród szkód spowodowanych przez czynniki biotyczne (szkody spowodowane przez owady i zwierzynę płową, grzyby, penetracja przez człowieka) i abiotyczne (okiść, huraganowe wiatry, zanieczyszczenie powietrza) zaznaczają się właściwie wszystkie. Nałożenie się zanieczyszczeń powietrza na złe dobranie składu gatunkowego drzewostanów w stosunku do siedlisk może skutkować zmniejszeniem produktywności oraz zwiększeniem narażenia drzewostanów na szkody biotyczne i abiotyczne. Słabość drzewostanów pokazała specyficzna zima 2010 r., kiedy to znaczne ilości śniegu i lodu spowodowały ogromne straty. W trakcie wizji terenowej w gminie Żarki stwierdzono dużą ilość posuszu, a także drzew

² Mapa Hydrologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Myszków

uszkodzonych. Na terenie gminy występują wszystkie niekorzystne zjawiska, które są powszechne dla lasów gospodarczych województwa śląskiego tj.: juwenalizacja, monotypizacja, pinetyzacja, fruitedecetyzacja i cespityzacja.

4. Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna

Na terenie gminy Żarki większość gruntów ornych stanowią gleby pseudobielicowe i brunatne. Skałą macierzystą tych gleb są czwartorzędowe piaski, żwiry i gliny. Należą one do gleb o stosunkowo słabo wytworzonym poziomie próchnicznym i zaliczono je do średnich klas bonitacyjnych. Występują one głównie w dolinie Warty. Miejscami występują tu również czarne ziemie oraz gleby hydrogeniczne tj. mułowo – torfowe i torfowe. Na terenach położonych na Wyżynie Krakowsko – Częstochowskiej występują rędziny wytworzone na skałach wapiennych. Zaliczono je do IV i V klasy bonitacyjnej, a tylko miejscami do III klasy bonitacyjnej.

Na terenie gminy Żarki użytki rolne ogółem stanowią 5786 ha, w tym grunty orne 4295 ha, sady, 48 ha, łąki 852 ha i pastwiska 591 ha. Lasy zajmują ok. 3000 ha, co stanowi ok. 30% terenu gminy. Według narodowego spisu rolnego z 2002 r. na terenie gminy Żarki znajduje się 1515 gospodarstw rolnych. Podział gospodarstw rolnych wg zajmowanej powierzchni pokazano w tabeli.

Tab. Podział gospodarstw rolnych według zajmowanej powierzchni.

Ogółem	1515
Do 1 ha	243
1 ha – 2 ha	476
2 – 5 ha	647
5 – 10	122
10 – 20	23
20 - 50	4

Na terenie gminy największą powierzchnię upraw zajmują: żyto, ziemniaki, mieszanki zbożowe jar, owies i jęczmień. W hodowli zwierząt dominuje drób oraz hodowla bydła i trzody chlewnej. Niewielki odsetek hodowli stanowią kozy i owce³.

5. Zasoby wodne

5.1 Zasoby hydrogeologiczne

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków i ark. Częstochowa północna i środkowa część gminy wchodzi w skład Regionu Wieluńsko – Krakowskiego XVII, podregion wieluński XXII 1, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach jury środkowej i triasu środkowego. Część południowa gminy znajduje się w regionie

³ GUS – strona internetowa www.gus.pl

Bytomsko – Olkuskim, w którym główny poziom użytkowy znajduje się w utworach triasu środkowego.

Na obszarze gminy Żarki w profilu hydrogeologicznym występują piętra wodonośne w utworach czwartorzędu, jury, triasu i dewonu. W piętrach tych wydzielono użytkowe poziomy wodonośne⁴.

Piętro wodonośne czwartorzędu związane jest z występowaniem rzecznych i rzeczno – peryglacialnych piasków i piasków ze żwirem tarasów doliny Warty i jej dopływów. Wody tego piętra mają zwierciadło swobodne występujące na głębokościach 2 – 10 m. Miąższość warstwy wodonośnej zwykle nie przekracza 5 m, wzrastając w obrębie kopalnej doliny Warty do 20 m. Wodozasobność tego piętra jest niska, stąd jego znaczenie użytkowe jest podrzędne. Z uwagi na bezpośrednie zasilanie piętra czwartorzędowego oraz małą miąższość jego strefy aeracji wody w nim występujące są w dużym stopniu narażone na zanieczyszczenie.

Jurajskie piętro wodonośne. W obrębie tego piętra można wydzielić dwa poziomy wodonośne:

- w wapieniach górnourajskich,
- w piaskach i piaskowcach warstw kozielskich (jura środkowa J2).

Poziom górnourajski obejmuje swoim zasięgiem północno – wschodnią część gminy. Osady górnej jury obcina kuesta, która stanowi wyraźny próg geomorfologiczny. Poziom górnourajski obejmuje serię osadów węglanowych keloweju i oksfordu. Ma charakter szczelinowo – krasowo – porowy. Przepuszczalność i wodonośność utworów jury górnej są uzależnione od stopnia szczelinowatości i skawernowania górotworu. Duży wpływ na wodonośność poziomu górnourajskiego mają również warunki jego zasilania i drenażu. Zwierciadło ma charakter swobodny, jedynie lokalnie lekko napięty. W związku z tym studnie czerpiące wodę z opisywanego poziomu charakteryzują się bardzo zróżnicowanymi wydajnościami, które wynoszą od 4 m³/h do 130 m³/h. Wody występujące w utworach jury górnej są generalnie dobrej jakości, ale podlegają dużym zagrożeniom, szczególnie ze strony rolnictwa. Utwory wodonośne jury środkowej są słabo rozpoznane, ze względu na nieliczne ujęcia i otwory badawcze.

Triasowe piętro wodonośne. W profilu hydrogeologicznym wodonośnych utworów triasu można wyróżnić cztery poziomy wodonośne: triasu górnego, wapienia muszlowego, retu i pstrego piaskowca. Poziom wodonośny triasu górnego jest związany z kilkumetrowymi warstwami piaskowców w obrębie miąższego kompleksu ilów retyckich. Piętro to ma znaczenie podrzędne. Użytkowy charakter mają szczelinowo – krasowo – porowe poziomy wodonośne wapienia

⁴ Pacholewski A., Guzik M., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Janów, PIG, Warszawa 1997;
Pacholewski A i in., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Żarki, PIG, Warszawa 2000;

muszlowego i retu. Poziomy te rozdzielone są marglistymi utworami warstw gogolińskich. Przyjmuje się, że warstwy te, w zasięgu triasowych zbiorników wód podziemnych monokliny śląsko – krakowskiej, ulegają miejscami dolmityzacji, redukcji lub zdyslokowaniu, tracąc tym samym właściwości izolacyjne. Niekiedy poziomy wodonośne wapienia muszlowego i retu ujmowane są w studniach w sposób łączny, w związku z czym opisywane poziomy uznaje się obecnie za jeden kompleks zwany kompleksem wodonośnym serii węglanowej triasu. Kompleks ten jest głównym poziomem użytkowym w rejonie Myszkowa i Zawiercia stanowiąc podstawę zaopatrzenia w wodę użytkowników komunalnych i przemysłowych. Rozpatrywany kompleks wodonośny jest zasilany poprzez infiltrację na wychodniach daleko na południe oraz poprzez niewielki obszary wychodni i okien hydrogeologicznych. Kompleks ten na prawie całym obszarze jest dobrze izolowany. Zwierciadło wód ma generalnie charakter napięty. Poziom wodonośny psrego piaskowca posiada ograniczone znaczenie z uwagi na nieciągłe rozprzestrzenienie oraz niewielką miąższość.

Dewońskie piętro wodonośne pozostaje w łączności hydraulicznej z kompleksem wodonośnym serii węglanowej triasu. Kontakty hydrauliczne węglanowych utworów wodonośnych triasu i dewonu są typu tektonicznego i sedymentacyjno – transgresyjnego.

Na terenie gminy Żarki wydzielono następujące jednostki hydrogeologiczne: 1aJ3IV, 2Q/cJ2/I, 3Q/bJ2/I, 4/Q/aJ2/I, 5J1/cT2,1-D/II. Wśród tych jednostek głównym użytkowym piętrzem wodonośnym są utwory jury górnej (północno – wschodnia część gminy, aż do kuesty) oraz utwory jury środkowej. Jedynie w południowo – zachodniej części gminy główne użytkowe piętro wodonośne stanowią utwory triasu i dewonu.

W rejonie kuesty jurajskiej poziom wodonośny nie jest izolowany. Poziomy usytuowane w dolinie Warty są izolowane słabo (b) lub też izolacja jest dobra (c). Ma to związek z występującymi w dolinie Warty nieprzepuszczalnymi warstwami. Stopień zagrożenia wód na terenie kuesty jest bardzo wysoki, natomiast w dolinie Warty średni, a miejscami nawet niski i bardzo niski. Parametry hydrogeologiczne jednostki przedstawiono w tabeli.

Tab. Główne parametry jednostek hydrogeologicznych⁵.

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Miąższość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
1aJ3IV	J ₃	0 – 100	8,1	0,39>1852	533	350
2Q/cJ2/I	J ₂	12,5 – 43,2	1,9	<100	63	63

⁵ Na podstawie MHP ark. Żarki

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻARKI
Część A – Uwarunkowania rozwoju gminy

3Q/bJ2/I	J ₂	12,5 – 43,2	1,9	<100	63	63
4/Q/aJ2/I	J ₂	12,5 – 43,2	1,9	<100	63	63
5J1/cT2,1-D/II	T _{2,1} -D	50 - 150	2,5	200-500	181	181

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) na obszarze gminy znajdują się nieudokumentowane Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP nr 326 Częstochowa Wschód (wody w utworach jury górnej) oraz GZWP nr 327 Lubliniec – Myszków (wody w utworach triasowych). **Zbiornik GZWP nr 327 jest udokumentowany w odniesieniu do obszarów nr 1, 2, 3, i 4 ¹⁾**. Zbiorniki te zostały również wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878). Dla zbiorników tych, jak dotychczas nie wyznaczono stref ochronnych.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych teren gminy Żarki podzielono na trzy JCWPd: nr 95, 118 i 119⁶.

5.2 Zasoby hydrograficzne

Obszar gminy Żarki położony jest w zdecydowanej większości w dorzeczu Odry, w zlewni rzeki Warty. Jedynie wschodni fragment gminy znajduje się w dorzeczu Wisły, jednak jest on pozbawiony stale płynących cieków. Tak więc przez obszar gminy przebiega dział wodny I rzędu między dorzeczami Odry i Wisły. Obszar gminy odwadniają do Warty jej prawobrzeżne dopływy: Jaworznik, Dopływ z Poręby, Dopływ z Czworaków, Czarna Struga (Leśniówka), Czarka, Dopływ spod Przybynowa, Ordonka (Ordon, Sucha Woda). Cieki te wypływają z wydajnych źródeł o charakterze wywierzysk, zlokalizowanych w rejonie kuesty. Znajdują się tutaj również doliny wodące, okresowo odprowadzające wody opadowe i roztopowe. Wschodnią część gminy odwadniają bowiem jedynie doliny o charakterze „wodących”, których wyloty skierowane są w stronę niewielkich dopływów Pilicy, znajdujących się poza granicami gminy.

Sieć hydrograficzną uzupełniają sztuczne zbiorniki wodne. Głównie są to stawy hodowlane usytuowane w dolinach potoków Jaworznik i Dopływu z Czworaków oraz niewielkie stawy na Czarce.

6. Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania

6.1 Gleby

⁶ <http://www.psh.gov.pl>

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

Gleby – ze względu na ich bardzo długi proces tworzenia – uznaje się za dobra nieodnawialne, wymagające szczególnej ochrony. Ich ochrona jest tym bardziej uzasadniona, gdyż nie wykazują one żadnych zdolności do ochrony przed przenikaniem do nich substancji zanieczyszczających. Zanieczyszczenia są dodatkowo kumulowane w glebie i praktycznie nie podlegają migracji. Zdolność do akumulacji zanieczyszczeń pozostających w glebie przez niektóre gatunki roślin sprawia, że zanieczyszczone gleby nie nadają się do produkcji pewnych grup roślin jadalnych i pastewnych.

Na obszarze gminy nie są prowadzone stałe pomiary jakości gleb w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W ramach monitoringu badania były przeprowadzone tylko w roku 2005 i były one prowadzone w skali województwa, dla poszczególnych powiatów. W poniższej tabeli przedstawiono porównanie wskaźników dla gleb powiatu myszkowskiego w stosunku do wskaźników dla całego województwa Śląskiego.

Tab. Wskaźniki bonitacji negatywnej, gmina na tle powiatu i województwa.

Powiat	Odczyn pH w %*	Potrzeby wapniowania w %**	Zawartość fosforu w %***	Zawartość potasu w %***	Zawartość magnezu w %***
Powiat Myszkowski ⁷	67	50	77	78	50
Województwo Śląskie	71	69	58	67	52

*) obejmuje procent gleb b. kwaśnych, kwaśnych i ½ lekko kwaśnych

**) obejmuje procent potrzeb wapniowania koniecznych, potrzebnych, ½ wskazanych

***) obejmuje procent gleb o zawartości b. niskiej, niskiej, ½ średniej

Przedstawione powyżej wyniki badań ukazują, że wskaźnik gleb zakwaszonych oraz gleb potrzebujących wapniowania jest niewiele niższy od średniej dla województwa, wskaźniki zawartości fosforu są wyższe do średniej dla województwa, natomiast wskaźniki dla zawartości potasu i magnezu są zbliżone od średniej.

Podstawowe zagrożenie gleb, a właściwie zasobów gruntów rolnych, na terenie gminy stanowi ich przeznaczanie na cele nierolnicze i nieleśne. Chodzi tutaj zwłaszcza o presję urbanizacyjną i związane z tym przeznaczanie gruntów rolnych pod zabudowę. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych powoduje, że naturalne procesy ochronne i regeneracyjne nie funkcjonują prawidłowo i nie są w stanie ich ochronić.

⁷ Stan środowiska w województwie Śląskim w 2005, WIOŚ Katowice, 2006,

Poprawa jakości gleb pozostających w rolniczym użytkowaniu może nastąpić poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, właściwe nawożenie oraz przeciwdziałanie zwiększaniu aktywności metali ciężkich. Ochronę gruntów rolnych przed zabudową mogą zapewnić zapisy planistyczne ograniczające prawo zabudowy na gruntach najlepszych klas bonitacyjnych, na terenach nieuzbrojonych w kanalizację sanitarną, bądź z dala od istniejącej zabudowy. W opracowywanym studium proponuje się więc kategorie obszarów chronionych przed zabudową, obejmujących również obszary rolne, jako równoważenie procesów urbanizacyjnych.

6.2 Wody

Wody powierzchniowe

Bezpośrednio na terenie gminy Żarki nie były wykonywane badania w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Ciekim położonym najbliżej gminy, na którym były prowadzone badania była rzeka Warta na odcinku od źródeł do zbiornika Poraj. Stan wody był tu określony poniżej dobrego. Już w punkcie poniżej Zawiercia Warta prowadzi wody nadmiernie zanieczyszczone azotynami, fosforanami i cynkiem. Wody Warty są również skażone bakteriologicznie. Również mniejsze, niekontrolowane cieki prowadzą wody zanieczyszczone ze względu na brak kanalizacji. Z obszarów zabudowanych ścieki trafiają często do sieci hydrograficznej w sposób niezorganizowany powodując pogorszenie jakości wody. Na terenach rolniczych do zanieczyszczenia wód przyczyniają się sploty związków biogenych z pól uprawnych i łąk⁸.

Na terenie gminy znajduje się mechaniczno – biologiczno – chemiczna oczyszczalnia ścieków typu ARBF F300-1.D.1, zlokalizowana na terenie miasta Żarki. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rowu melioracyjnego RB-7 w km 0+130, a następnie do rzeki Czarna Struga. Przepustowość oczyszczalni wynosi 800 m³/d, ale jest obecnie wykorzystywana zaledwie w 22% (ilość dopływających ścieków wynosi ok. 175 m³/d). Do oczyszczalni dopływają ścieki z miejscowości Żarki i Wysoka Lelowska. W gminie oczyszczanych jest ok. 20% z ogólnej ilości powstających w gminie ścieków socjalno – bytowych. Całkowita długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wynosi ok. 20,5 km. Do kanalizacji podłączonych jest obecnie 395 odbiorców. Pozostała ilość ścieków na terenie gminy gromadzona jest w zbiornikach bezodpływowych i okresowo wywożona jest wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni lub też odprowadzana jest w sposób niekontrolowany do ziemi, rowów i cieków⁹.

Wody podziemne

⁸ Stan środowiska w województwie śląskim w 2009, WIOŚ Katowice, 2010 r.

Mapa Hydrologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Myszków

⁹ Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Żarki na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2015, Energoekspert sp. z o.o., Katowice, 2003 r.

Obszar gminy Żarki położony jest w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych: nr 95, 118 i 119. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska badania wód najbliższej gminy Żarki prowadzone były w Myszkowie i w Kotowicach. Ich wyniki przedstawiono w tabeli.

Tab. Jakość wód podziemnych.

Numer punktu	Nazwa punktu	JCWpd	GZWP	Stratygrafia ujętej warstwy	Klasa jakości	Wskaźniki odpowiadające poszczególnym klasom			Typ wody	Gmina
						Klasa II	Klasa III	Klasa IV		
T206/R	Myszków-Osińska Góra	118	327	T2	II	Temp, Ca, Mg, HCO ₃ ,	O ₂ ,		HCO ₃ -Ca-Mg	Myszków
J325/R	Kotowice	119	326	J3	III	Ca, HCO ₃ ,	NO ₃ ,		HCO ₃ -Ca-	Żarki

Ocena przedstawiona w tabeli wykonana została w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 89). Zgodnie z tym rozporządzeniem wody klas I, II i III zaklasyfikowane są jako wody o stanie chemicznym dobrym. Można więc stwierdzić, że stan wód jest zadowalający.

6.3 Powietrze

Według ustawy *Prawo ochrony środowiska* (art. 85) ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów, lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Na stan powietrza na terenie gminy Żarki mają wpływ następujące czynniki: emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych, niska emisja, emisja ze środków transportu i komunikacji, emisja transgraniczna (spoza terenu gminy) oraz emisja niezorganizowana.

Zazwyczaj głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych. Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki,

tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Wraz z pyłem emitowane są również metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a wśród nich benzo(a)piren, uznawany za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych. W pyłe zawieszonym, ze względu na zdolność wnikania do układu oddechowego, wyróżnia się frakcje o ziarnach: powyżej 10 mikrometrów i pył drobny poniżej 10 mikrometrów (PM10). Ta druga frakcja jest szczególnie niebezpieczna dla człowieka, gdyż jej cząstki są już zbyt małe, by mogły zostać zatrzymane w naturalnym procesie filtracji oddechowej. Przy spalaniu odpadów z produkcji tworzyw sztucznych opartych na polichlorku winylu do atmosfery mogą dostawać się substancje chlorowcopochodne, a wśród nich dioksyne i furany. O wystąpieniu zanieczyszczeń powietrza decyduje ich emisja do atmosfery, natomiast o poziomie w znacznym stopniu występujące warunki meteorologiczne. Przy stałej emisji, zmiany stężeń zanieczyszczeń są głównie efektem przemieszczania, transformacji i usuwania ich z atmosfery. Stężenie zanieczyszczeń zależy również od pory roku. I tak:

- sezon zimowy charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery, głównie przez niskie źródła emisji,
- sezon letni charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery przez skażenia wtórne powstałe w reakcjach fotochemicznych.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z 2007, 2008 i 2009^{10,11,12} roku pochodzące z opracowania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach. Ocena przeprowadzona jest w wyodrębnionych strefach na terenie województwa śląskiego zaliczonych do odpowiednich klas – od A do C, od klasy najbardziej do najmniej korzystnej ze względu na stopień oddziaływania zanieczyszczeń na stan zdrowia ludzkiego – kryterium ochrony zdrowia. W raporcie WIOŚ przeprowadzono ocenę stanu powietrza atmosferycznego w wyodrębnionych strefach m.in. w strefie częstochowsko – lublinieckiej, do której należą Żarki, na tle całego województwa śląskiego.

Tab. Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna strefy z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w latach 2007 – 2009.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											Ogólna klasa strefy
SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	

¹⁰ Piąta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2007 rok

¹¹ Szósta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2008 rok

¹² Stan środowiska w województwie śląskim w 2008, WIOŚ Katowice, 2009 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻARKI
Część A – Uwarunkowania rozwoju gminy

Rok 2007	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	C
Rok 2008	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A	C	C
Rok 2009	A	A	C	A	A	A	A	C	A	A	C	C

Klasyfikacja według kryterium ochrony zdrowia na terenie strefy częstochowsko – lublinieckiej wykazała klasę C ze względu na przekraczane dopuszczalne stężenia 24 godzinne i roczne dla benzoalfapirenu B(a)P oraz stężenia ozonu O₃ (z tym, że badanie O₃ prowadzone jest dla strefy śląskiej). Przeprowadzona klasyfikacja dla pozostałych zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek azotu (NO₂), ołów (Pb), tlenek węgla (CO), dwutlenek siarki (SO₂), arsen (As), nikiel (Ni) oraz benzen (C₆H₆) wykazała klasę A. Przyznana klasa ogólna dla strefy w latach 2007 – 2009 to klasa C. Zaliczenie do klasy C nastąpiło na skutek przekroczeń benzoalfapirenu B(a)P, stężenia ozonu O₃ oraz w 2009 r. przekroczenia pyłu zawieszonego. Należy zauważyć, iż najwyższe stężenia zanieczyszczeń (przekroczenia wartości dopuszczalnych) występują w sezonie jesienno – zimowym, co związane jest ze spalaniem paliw w celach grzewczych (niska emisja).

6.4. Odpady

W grupie odpadów komunalnych podstawowym źródłem ich powstawania są gospodarstwa domowe zlokalizowane na terenie miasta i gminy Żarki. Łącznie z tą grupa odpadów zagospodarowuje się odpady inne niż niebezpieczne, pochodzące od innych wytwórców odpadów (np. handel, usługi), które posiadają charakter i skład podobny do odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych. Do tej grupy zalicza się również zmiotki uliczne oraz odpady wielkogabarytowe, które ze względu na swój rozmiar nie mieszczą się w tradycyjnych pojemnikach na odpady. Wg danych z 2002 r. na terenie gminy Żarki wytworzono 1978 ton odpadów z czego poddano recyklingowi 231 ton, a wywieziono 1321 ton¹³.

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy Żarki prowadzona jest przez następujące firmy: PUK Saniko, Rethmann Częstochowa, PPUH Rob. Istniejący system zbierania odpadów komunalnych nie obejmuje obszaru całej gminy. Nie wszystkie gospodarstwa mają podpisane umowy na wywóz śmieci. Ilość gospodarstw nie objętych systemem wynosi 39%. W gminie brak jest systemu selektywnej zbiórki odpadów. Nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych i budowlanych.

Odpady z gminy Żarki lokowane są na składowiskach odpadów w Porębie, Ogrodzieńcu i Wrzosowej. Zasady utrzymania czystości i porządku reguluje uchwała nr 168/XXVI/97 Rady

¹³ Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Żarki na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2015, Energoexpert sp. z o.o., Katowice, 2003 r.

Miejskiej w Żarkach z dnia 3 października 1997 r. *”Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie Żarki”*.

W odniesieniu do obszaru nr 1, 2, 3 i 4 zasady utrzymania czystości i porządku reguluje uchwała nr XXVI/185/2012 Rady Miejskiej w Żarkach z dnia 28 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żarki, zmieniona uchwałą Nr VII/46/2015 Rady Miejskiej w Żarkach z dnia 30 kwietnia 2015 roku.¹⁾

Na terenie gminy Żarki znajduje się szereg miejsc na których odpady składowane są dziko. Szczególnie narażone są tu stare wyrobiska, doliny cieków, także miejsca po nielegalnej eksploatacji kruszyw i wapienia. Stan ten wymaga zdecydowanej poprawy.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej następuje obecnie i będzie realizowana nadal poprzez:

- zachowanie i ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- ochronę obiektów objętych gminną ewidencją zabytków,
- ochronę stanowisk archeologicznych zgodnie z ewidencją Archeologicznego Zdjęcia Polski,
- utrzymanie istniejących oraz ewentualne wyznaczenie nowych stref ochrony konserwatorskiej,
- dokonywaną okresowo (co najmniej raz w trakcie kadencji Rady Miasta przez Miejską Komisję Urbanistyczno – Architektoniczną) analizę stanu oraz wartości estetycznych obiektów zrealizowanych i realizowanych obecnie oraz ich ewentualne zaliczenie w poczet dóbr kultury współczesnej.

Obiekty i założenia na obszarze gminy i miasta wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa śląskiego:

1. cmentarz wojenny (Kotowice, rejestr zabytków nr A/434, 27.05.1988),
2. kościół parafialny pod wezwaniem św. Piotra i Pawła (Przybynow, rejestr zabytków nr A/224, 20.03.1948),
3. ruiny strażnicy (Suliszowice, rejestr zabytków nr A/444, 28.11.1988),
4. układ urbanistyczny miasta Żarki (rejestr zabytków nr A/369 14.05.1953),

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

5. kościół parafialny pod wezwaniem św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza (Żarki, ul. Leśniowska 1, rejestr zabytków nr A/35, 18.03.1960),
6. kościół szpitalny pod wezwaniem św. Barbary (Żarki, ul. Częstochowska 1, rejestr zabytków nr A/37, 18.03.1960),
7. ruiny kościoła pod wezwaniem św. Stanisława Biskupa (Żarki, rejestr zabytków nr A/36, 18.03.1960),
8. baszty w murze zespołu dworskiego (Żarki, ul. Myszkowska 48, rejestr zabytków nr A/34, 20.12.1972),
9. cmentarz grzebalny rzymskokatolicki (Żarki, ul. Ofiar Katynia, rejestr zabytków nr A/433, 27.05.1988),
10. cmentarz żydowski (Żarki, ul. Polna, rejestr zabytków nr A/416, 25.02.1987),
11. kościół pod wezwaniem Nawiedzenia NMP (Żarki – Leśniów, ul. Leśniowska 99, rejestr zabytków nr A/112, 18.03.1960),
12. zespół klasztorny Ojców Paulinów (Żarki - Leśniów, ul. Leśniowska 99) obejmujący: kościół, budynki klasztorne, ogrodzenie, starodrzew (rejestr zabytków nr A/112, 18.03.1960),
13. ruiny strażnicy (Żarki – Przewodziszowice, rejestr zabytków nr A/120, 08.02.1961).

Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków do ochrony w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. kaplica, Czatachowa, przy głównej drodze,
2. budynek mieszkalny nr 12, Czatachowa,
3. dawna szkoła, obecnie świetlica wiejska, nr 29, Czatachowa,
4. budynek mieszkalny nr 32, Czatachowa,
5. kapliczka słupowa,
6. kaplica pw. św. Jana Chrzciciela, Jaworznik, ul. Kościelna,
7. dawna Kaplica obecnie Kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, Kotowice, ul. Główna 16,
8. kaplica pw. św. Jana Chrzciciela, Kotowice, ul. Główna,
9. kapliczka słupowa, Kotowice,
10. kaplica, Przybynów,
11. kapliczka słupowa, Przybynów, przy drodze do Ostrowa,
12. kapliczka słupowa przy kościele, Przybynów,
13. kapliczka słupowa przy drodze do Wysokiej Lelowskiej, Przybynów,

14. cmentarz rzymskokatolicki przy drodze do Żarek, Przybynowów,
15. kaplica, Suliszowice,
16. budynek mieszkalny nr 20, Suliszowice,
17. budynek mieszkalny nr 46, Suliszowice,
18. kaplica pw. św. Floriana przy drodze do Żarek, Wysoka Lelowska,
19. kaplica przy ul. Św. Floriana, Wysoka Lelowska,
20. dawna szkoła, obecnie świetlica wiejska, ul. Szkolna 5, Zaborze,
21. budynek mieszkalny przy ul. Jurajskiej 18, Zaborze,
22. budynek mieszkalny przy ul. Jurajskiej 20, Zaborze,
23. budynek mieszkalny przy ul. Jurajskiej 22, Zaborze,
24. budynek mieszkalny przy ul. Jurajskiej 27, Zaborze,
25. budynek mieszkalny przy ul. Jurajskiej 41, Zaborze,
26. plebania przy kościele parafialnym przy ul. Leśniowskiej 1, Żarki,
27. kaplica pod wezwaniem św. Jana Nepomucena przy ul. Mostowej, Żarki,
28. kaplica pod wezwaniem św. Stanisława Kostki przy ul. Cmentarnej, Żarki,
29. bożnica, obecnie Dom Kultury przy ul. Moniuszki 2, Żarki,
30. zabudowania dworskie przy ul. Myszkowskiej 32, Żarki,
31. dom Rejenta, obecnie budynek mieszkalny przy ul. Kościuszki 49, Żarki,
32. budynek mieszkalny przy ul. Leśniowskiej 3, Żarki,
33. budynek mieszkalny przy ul. Leśniowskiej 5, Żarki,
34. budynek mieszkalny przy ul. Częstochowskiej 32, Żarki,
35. budynek mieszkalny przy ul. Częstochowskiej 60, Żarki,
36. budynek mieszkalny przy ul. Piłsudskiego 27/29, Żarki,
37. budynek mieszkalny przy ul. Piłsudskiego 46, Żarki,
38. budynek mieszkalny przy ul. Piłsudskiego 49, Żarki,
39. budynek mieszkalny przy ul. Moniuszki 18, Żarki,
40. młyn przy ul. Ofiar Katynia, Żarki,
41. budynek mieszkalny przy ul. Ofiar Katynia, Żarki,
42. młyn przy ul. Koziegłowskiej, Żarki,
43. zespół stodoł przy ul. Ofiar Katynia i ul. Piaski, Żarki,
44. dawny szpital, obecnie budynek mieszkalny przy ul. Leśniowskiej 99, Żarki – Leśniów,
45. budynek gospodarczy przy ul. Leśniowskiej 99, Żarki – Leśniów.

Stanowiska archeologiczne ujęte w ewidencji Archeologicznego Zdjęcia Polski:

L.p.	Miejscowość / nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska w ramach obszaru AZP	Rodzaj/funkcja stanowiska	chronologia
1	Zaborze st. 1	89-50	1	osada ?	Epoki kamienia
2	Zaborze st. 2	89-50	2	śląd osadnictwa	średniowiecze
3	Ostrów st. 1	90-50	1	cmentarzysko	Kultura łużycka z V okresu epoki brązu
4	Przybynów st. 1	90-50	2	osada?	Epoki kamienia
5	Przybynów st. 2	90-50	3	osada	Średniowiecze/okres nowożytny
6	Przybynów st. 3	90-50	4	śląd osadnictwa	Średniowiecze/okres nowożytny
7	Przybynów st. 4	90-50	5	śląd osadnictwa	Średniowiecze/okres nowożytny
8	Przewodziszowice st. 1	90-51	1	strażnica	XV w.
9	Przewodziszowice st. 2	90-51	2	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Epoki kamienia Kultura łużycka
10	Przewodziszowice st. 3	90-51	3	pracownia krzemieniarska	Epoki kamienia
11	Przewodziszowice st. 4	90-51	4	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Kultura łużycka -V okres epoki brązu średniowiecze
12	Przewodziszowice st. 5	90-51	5	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Epoki kamienia Neolit Kultura łużycka
13	Przewodziszowice st. 6	90-51	6	śląd osadnictwa	Pradzieje
14	Przewodziszowice st. 7	90-51	7	śląd osadnictwa	Średniowiecze/okres nowożytny
15	Przewodziszowice st. 8	90-51	8	śląd osadnictwa	Wczesne średniowiecze

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻARKI

Część A – Uwarunkowania rozwoju gminy

				osada	Późne średniowiecze
16	Żarki st. 1	90-51	9	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Epoki kamienia średniowiecze
17	Żarki st. 2	90-51	10	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Epoki kamienia Kultura łużycka
18	Żarki st. 3	90-51	11	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Kultura łużycka -V okres epoki brązu średniowiecze
19	Żarki st. 4	90-51	12	śląd osadnictwa	Wczesna średniowiecze
20	Żarki st. 5	90-51	13	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Epoki kamienia Kultura łużycka – V okres epoki brązu
21	Żarki st. 6	90-51	14	śląd osadnictwa	Neolit lub wczesna epoka brązu
22	Żarki st. 7	90-51	15	punkt osadniczo- produkcyjny	Nieokreślona (stanowisko związane z obróbką rud żelaza)
23	Żarki st. 8	90-51	16	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Epoki kamienia Okres nowożytny
24	Żarki st. 9	90-51	17	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Średniowiecze Okres nowożytny
25	Żarki st. 10	90-51	18	pracownia krzemieniarska śląd osadnictwa	Mezolit Okres nowożytny
26	Żarki st. 11	90-51	19	śląd osadnictwa	Wczesne średniowiecze
27	Żarki st. 12	90-51	20	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	Wczesne średniowiecze Średniowiecze Okres nowożytny
28	Żarki st. 13	90-51	21	śląd osadnictwa (cmentarzysko?)	Kultura łużycka
29	Żarki st. 14	90-51	22	śląd osadnictwa	Epoka brązu
30	Żarki st. 15	90-51	23	osada?	Neolit
31	Żarki st. 16	90-51	24	cmentarzysko	Kultura łużycka

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

				ciałopalne	
32	Czatachowa st. 1	90-51	25	śląd osadnictwa pracowania krzemieniarska	Epoki kamienia mezolit
33	Czatachowa st. 2	90-51	26	śląd osadnictwa	Paleolit schyłkowy
34	Czatachowa st. 3	90-51	27	śląd osadnictwa	Epoki kamienia

Strefy ochrony konserwatorskiej

Tradycja strefowej ochrony konserwatorskiej doprowadziła do wyodrębnienia w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego kilka rodzajów stref ochrony konserwatorskiej. Są to głównie: strefy „A” – rekonstrukcji układu urbanistycznego oraz „B” – ochrony zachowanych elementów zabytkowych, strefy „K” – ochrony krajobrazu oraz strefy „E” – ochrony ekspozycji. Ponadto często występuje strefa „OW” – obserwacji archeologicznej oraz „W” – ochrony reliktywów archeologicznych. Z analizy istniejących opracowań obejmujących obszar gminy wynika że zostały wydzielone już strefy następujące:

- strefa „B” – ochrony elementów rozplanowania i zabudowy,
- strefa „E” – ochrony ekspozycji miasta historycznego i jego dominant,
- strefa „OW” – obserwacji archeologicznej,
- strefa „W” – ochrony reliktywów archeologicznych.

W nawiązaniu do powyższych, istniejących stref ochrony konserwatorskiej, proponuje się ich zachowanie oraz wprowadzenie bardziej precyzyjnego określenia nazwy, przedmiotu ochrony, celu ochrony oraz ustaleń dla obszarów stref. Przedmiot ochrony w strefie konserwatorskiej to najczęściej historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny oraz poszczególne obiekty zabytkowe tworzące lub uzupełniające ten układ. Cel ochrony w strefie konserwatorskiej to „zachowanie, rewitalizacja oraz aktywizacja zabytkowych obiektów i założeń”. W strefie należy wprowadzić następujące ustalenia: zamierzenia inwestycyjne należy uzgadniać z państwową służbą ochrony zabytków, istniejący układ zieleni należy ochraniać, utrzymać oraz w miarę możliwości uzupełniać, dopuszcza się remont, modernizację oraz przebudowę obiektów, zakazuje się realizacji samodzielnych konstrukcji i urządzeń reklamowych, przy pracach ziemnych wskazany nadzór archeologiczny.

Strefa ochrony konserwatorskiej „B” – „strefa ochrony elementów rozplanowania i zabudowy”. Przedmiotem ochrony w strefie konserwatorskiej są zachowane zabytkowe obiekty i ich założenia przestrzenne. Cel ochrony w strefie konserwatorskiej to „zachowanie, rewitalizacja oraz aktywizacja zabytkowych obiektów i założeń”. W strefie należy wprowadzić następujące ustalenia: przed

realizacją zamierzenia inwestycyjnego należy zasięgnąć opinii państwowej służby ochrony zabytków, istniejący układ zieleni należy ochraniać, utrzymać oraz w miarę możliwości uzupełniać, dopuszcza się remont, modernizację oraz przebudowę obiektów; przy pracach ziemnych wskazany nadzór archeologiczny.

Teren strefy „B” obejmuje:

1. „B-1” – układ urbanistyczny miasta Żarki – obszar miasta lokacyjnego; średniowieczne rozplanowanie placu i ulic, kwartałów zabudowy, zespołów kościoła parafialnego,
2. „B-2” (Żarki) – zespół XIX w. stodół – teren przy ul. Ofiar Katynia w Żarkach (zachodnia strona ulicy),
3. „B-3” (Żarki) – cmentarz rzymskokatolicki - teren przy ul. Ofiar Katynia w Żarkach (wschodnia strona ulicy),
4. „B-4” (Żarki) – sanktuarium Matki Bożej Leśniowskiej – ul. Leśniowska w Żarkach,
5. „B-5” (Żarki) – cmentarz żydowski – kirkut, w rejonie ulic Polnej oraz Moniuszki w Żarkach,
6. „B-6” (Przybynów) – cmentarz rzymskokatolicki – teren przy ul. Żareckiej w Przybynowie,
7. „B-7” (Przybynów) – teren wokół kościoła parafialnego Św. Piotra i Pawła w Przybynowie.

Strefa ochrony konserwatorskiej „E” – „strefa ekspozycji zabytkowego założenia”. Przedmiotem ochrony w strefie konserwatorskiej jest historyczna ekspozycja zabytkowych obiektów i założeń. Cel ochrony w strefie konserwatorskiej to „zachowanie historycznej ekspozycji oraz ochrona lokalizacji zabytkowych obiektów i założeń”. W strefie należy wprowadzić następujące ustalenia: przed realizacją zamierzenia inwestycyjnego należy zasięgnąć opinii państwowej służby ochrony zabytków, istniejący układ zieleni należy ochraniać, utrzymać oraz w miarę możliwości dążyć do przywrócenia historycznej formy zieleni towarzyszącej, dopuszcza się remont, modernizację oraz przebudowę obiektów.

Teren strefy „E” obejmuje:

1. „E-1” (Żarki) – centrum jednostki oraz tereny wzdłuż ulic: Leśniowskiej, Częstochowskiej,
2. „E-2” (Jaworznik) – teren centrum sołectwa, zabudowa wzdłuż ul. Szkolnej, Dolnej, Wschodniej,
3. „E-3” (Kotowice) – teren centrum sołectwa, zabudowa wzdłuż ul. Włodowskiej, Zamkowej, Żareckiej,
4. „E-4” (Czatachowa) – teren centrum sołectwa,
5. „E-5” (Zawada) – teren centrum sołectwa, zabudowa wzdłuż szlaku im. J. Brandysa,
6. „E-6” (Jarosów) – teren centrum sołectwa, zabudowa wzdłuż szlaku im. J. Brandysa,
7. „E-7” (Suliszowice) – teren centrum sołectwa,

8. „E-8” (Zaborze) – teren centrum sołectwa, zabudowa wzdłuż ul. Jurajskiej,
9. „E-9” (Przybynow) – teren centrum sołectwa,
10. „E-10” (Przybynow) – teren przy ul. Żareckiej, kolonia Tarnawa,
11. „E-11” (Wysoka Lelowska) – teren centrum sołectwa.

Strefa ochrony konserwatorskiej „OW” – „strefa obserwacji archeologicznej”. Przedmiotem ochrony w strefie konserwatorskiej są mogące tam występować zabytki archeologiczne. Cel ochrony w strefie konserwatorskiej to zachowanie oraz ochrona reliktyw zabytkowych obiektów i założeń.

Teren strefy „OW” obejmuje oraz proponuje się do objęcia:

1. „OW-1” (Żarki) – (las sejmikowy) na północ od centrum miasta; teren przylega do zachodniej strony sanktuarium,
2. obszar wokół stanowisk archeologicznych – strefa „OW” zawiera się w okręgu o średnicy 40,0 m, którego środek znajduje się w miejscu stwierdzonego stanowiska archeologicznego.

Strefa ochrony konserwatorskiej „W” – „strefa ochrony reliktyw archeologicznych”. Przedmiotem ochrony w strefie konserwatorskiej są występujące w jej obrębie zabytki archeologiczne. Cel ochrony w strefie konserwatorskiej to zachowanie, zabezpieczenie oraz ochrona reliktyw archeologicznych, także ich właściwa prezentacja.

Teren strefy „W” obejmuje oznaczone na rysunku uwarunkowań miejsca stwierdzonego występowania reliktyw archeologicznych (zgodnie z wcześniejszymi opracowaniami planistycznymi).

VI. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Zgodnie z danymi GUS, na dzień 31.XII.2009 stałe zameldowanie w gminie Żarki posiadało 8.305 osób. Począwszy od roku 2005 liczba osób zameldowanych na pobyt stały w gminie powoli ale systematycznie wzrasta. Gęstość zaludnienia jest niższa od średniej wojewódzkiej (377 osób/km²) i wynosi 82 osoby/km². Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 20,5%, ludność w wieku produkcyjnym 63,4%, a ludność w wieku poprodukcyjnym 16,1% ogółu mieszkańców. Wskaźniki te są w niektórych przypadkach zbliżone do wskaźników gmin ościennych i nieco lepsze od średniej dla województwa, szczególnie jeśli chodzi o ludność w wieku poprodukcyjnym.

Tab. Podstawowe dane demograficzne gminy na tle gmin ościennych i województwa.

	Żarki	Olsztyn	Poraj	Województwo
--	-------	---------	-------	-------------

powierzchnia	km ²	101	109	57	12.334
liczba ludności	osoba	8.305	6.788	10.533	4.654.115
ludność na 1km ²	osoba	82	62	185	377
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	106	99	109	107
udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem					
w wieku przedprodukcyjnym	%	20,5	20,7	16,7	17,6
w wieku produkcyjnym	%	63,4	63,6	63,0	65,5
w wieku poprodukcyjnym	%	16,1	15,7	20,3	16,9

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego Gospodarstw Domowych z 2002 roku w gminie Żarki funkcjonowało 2.690 gospodarstw domowych, wśród których najwięcej było gospodarstw jednorodzinnych składających się z czterech i więcej osób (30%) oraz gospodarstw jednorodzinnych dwuosobowych (21,8%). Główne źródło utrzymania stanowiła działalność pozarolnicza. Stricte z rolnictwa utrzymywało się tylko 0,2% ogółu gospodarstw domowych, a dochody z tytułu emerytury czy renty stanowiły podstawowe źródło utrzymania dla 45,4% ogółu gospodarstw domowych.

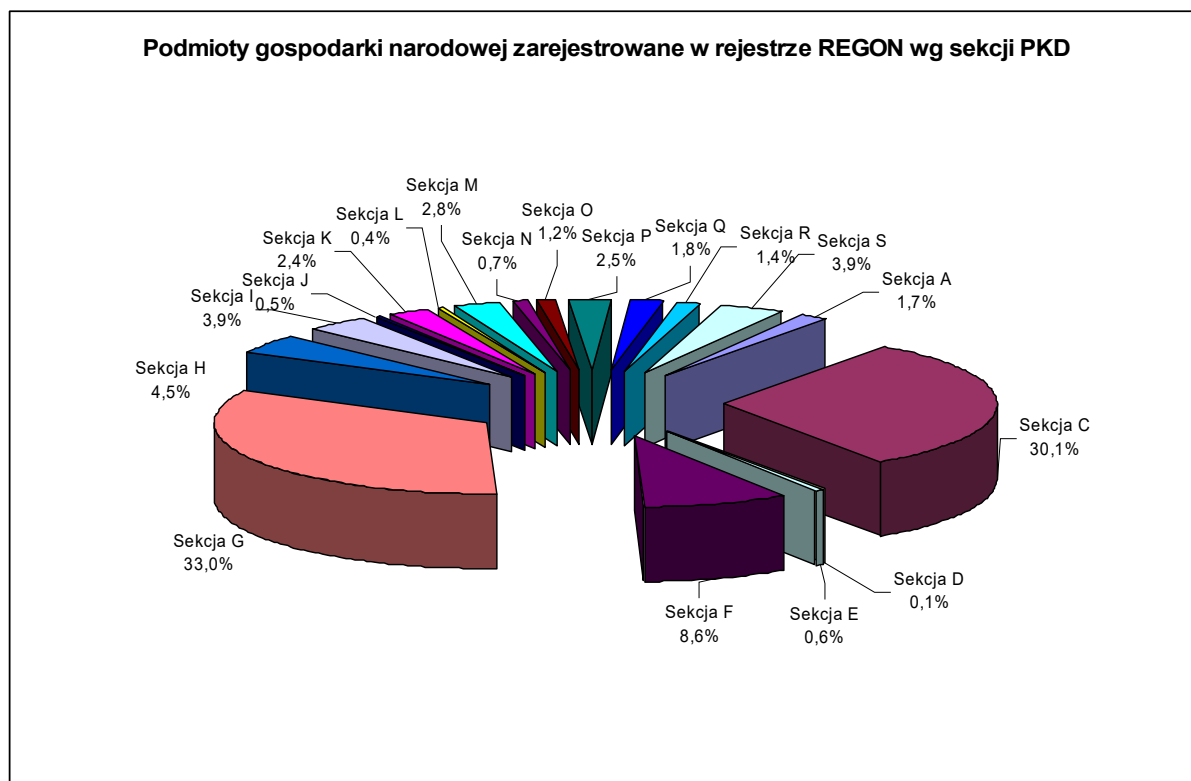
Zasób mieszkaniowy gminy stanowiło 2.430 mieszkań, spośród których 96,3% należało do osób fizycznych (stanowiło własność osób fizycznych). W ogólnym zasobie mieszkaniowym najczęściej występują mieszkania o powierzchni 60 – 79 m² (20,8%) oraz o powierzchni 100 – 119 m² (16,7%). Najwięcej mieszkań znajduje się w budynkach wybudowanych w latach 1945 – 1970 (33,8%), stosunkowo niewiele mieszkań znajduje się w budynkach wybudowanych przed 1918 rokiem (3,8%). W ogólnym zasobie najwięcej mieszkań składa się z pięciu i więcej izb (29,8%), lub trzech izb (26,4%).

Bazę edukacyjną gminy stanowią cztery szkoły podstawowe i jedno gimnazjum. Szkoły podstawowe znajdują się w Przybynowie, Zawadzie, Jaworniku i Żarkach, gdzie również znajduje się gimnazjum. Łącznie z oferty edukacyjnej gminy korzystało 851 dzieci (stan na 31.12.2009, dane GUS). Uzupełnienie oferty edukacyjnej gminy, w szczególności z zakresu szkolnictwa ponadgimnazjalnego, stanowią placówki w gminach ościennych, w tym szczególnie w Myszkowie. Gmina posiada również na swoim terenie przedszkole, do którego uczęszczało 160 dzieci (stan na 31.12.2009, dane GUS).

Realizację potrzeb z zakresu podstawowej opieki medycznej zapewniają trzy zakłady opieki zdrowotnej i dwie prywatne praktyki lekarskie. Uzupełnienie tej oferty stanowią dwie apteki funkcjonujące na terenie gminy. Rejon gminy obsługuje pogotowie ratunkowe w Myszkowie, a specjalistyczne usługi medyczne zapewniają szpitale w Myszkowie i Zawierciu.

Ogólna liczba osób pracujących w gminie podlega wahaniom; w 2006 roku pracowało na terenie gminy 1017 osób, w 2007 roku – 809, zaś w 2008 roku – 855. Sytuacja na gminnym rynku pracy ulega jednakowoż systematycznej poprawie. Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne na przestrzeni ostatnich kilku lat systematycznie spadała. Pod koniec roku 2003 było takich osób 849 podczas, gdy na koniec roku 2009 ich liczba spadła do 548. Wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne przeważają mężczyźni, którzy stanowią 53,5% ogółu osób bezrobotnych. Wskaźnik bezrobocia liczony jako udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił na koniec 2009 roku 10,4 %, wobec 14,1% na koniec roku 2005 i 17,1% na koniec roku 2003.

Na koniec roku 2009 w systemie REGON zarejestrowanych było 830 podmiotów gospodarczych. W sektorze publicznym działalność prowadziły 22 przedsiębiorstwa, reszta (808 przedsiębiorstw) prowadziło działalność w sektorze prywatnym, który stanowi 97,3% ogółu przedsiębiorstw zarejestrowanych w systemie REGON.

Powyższy wykres przedstawia przedsiębiorstwa zarejestrowane w systemie REGON z podziałem na sekcje PKD (Polska Klasyfikacja Działalności). Na wykresie tym zostały ujęte tylko te sekcje PKD, w których jest prowadzona działalność gospodarcza na terenie gminy (jest zarejestrowana firma). Przedsiębiorstwa działające na terenie gminy prowadzą więc działalność w następujących działach gospodarki:

- sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- sekcja C – przetwórstwo przemysłowe,
- sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,
- sekcja F – budownictwo,
- sekcja G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- sekcja H – transport i gospodarka magazynowa,
- sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
- sekcja J – informacja i komunikacja,
- sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa,
- sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,
- sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- sekcja P – edukacja,
- sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna,
- sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją,
- sekcja S – pozostała działalność usługowa.

Analizując wybrane zagadnienia demograficzne w roku 2015 r. wg danych GUS dla potrzeb opracowania I zmiany studium obserwuje się:

- **systematyczny wzrost liczby ludności. W roku 2014 r. liczba ludności gminy wynosiła 8406 osób. Na przestrzeni lat 2009-2014 liczba ludności zwiększyła się o 1,2%.**
- **ujemny przyrost naturalny, niższy w roku 2014 niż w 2009. Przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł w 2014 r. -0,4. Na przestrzeni lat 2009-2014 obserwowano duże wahania**

przyrostu naturalnego, osiągającego zarówno wartości dodatnie, jak i ujemne. Nie obserwuje się wyraźnego trendu wzrostowego lub spadkowego wartości przyrostu naturalnego w gminie.

- dodatnie saldo migracji, które w 2014 r. osiągnęło wartość 1,1 na 1000 osób. Na przestrzeni lat 2009-2014 obserwowano duże wahania salda migracji, ale jego wartość była w tym okresie ciągle dodatnia.
- większa gęstość zaludnienia, która wzrosła od roku 2009, kiedy wynosiła 82 os./ km² do wartości 83 os/km²,
- pod względem struktury wiekowej ludności od 2009 r. zmalał udział ludności w wieku przedprodukcyjnym osiągając w 2014 r. 18,9 % ludności gminy, zmalał udział ludności w wieku produkcyjnym osiągając w 2014 r. 61,9 % ludności gminy, a największy wzrost zaobserwowano w zakresie udziału ludności w wieku poprodukcyjnym, która w 2014 r. stanowiła 19,2 % ludności gminy,
- wskaźnik obciążenia demograficznego oznaczający liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł w 2014 r. 61,5% i był wyższy w stosunku do wskaźnika w roku 2009, który wynosił 57,6%.

W stosunku do danych z roku 2009 r. w gminie Żarki obserwowane są niekorzystne tendencje demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, jednak w porównaniu do powiatu myszkowskiego w gminie ciągle wzrasta liczba mieszkańców. Wzrost liczby ludności na terenie gminy przy dużych wahaniami przyrostu naturalnego jest spowodowany głównie dodatnim saldem migracji.

Obserwuje się także spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych - w roku 2014 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych wyniosła 531 osób. Wskaźnik bezrobocia określający udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Żarki jest wyższy od średniego wskaźnika dla powiatu myszkowskiego.¹⁾

VII. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Gmina posiada na swoim obszarze tereny zagrożone powodzią. Obszar ten został wyznaczony w dolinie rzeki Ordonki. Ze względu na to, iż przedmiotowy obszar stanowią w głównej mierze tereny zalesione i nieużytki, ewentualne wystąpienie rzeki z koryta nie spowoduje zagrożenia dla mienia mieszkańców (w kontekście zalania terenów zabudowanych). Na pozostałym obszarze gminy nie występują tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi, ze względu na jej położenie w górnym biegu cieków.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

Terenem predysponowanym do wystąpienia osuwiska może być obszar góry Piwnica. Ze względu na to, iż teren ten pozostaje w przyrodniczym użytkowaniu, również nie występują z tego tytułu zagrożenia dla mienia ludności.

Obszary nr 1, 2, 3 i 4 są położone poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.¹⁾

VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

1. Potrzeby gminy

Kierunki rozwoju gminy i związane z tym potrzeby rozwojowe zostały sformułowane w *Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Żarki*. Kontynuację polityki rozwojowej określonej w tym dokumencie odnaleźć możemy w zapisach *Planu rozwoju lokalnego miasta i gminy Żarki*, w którym wyznaczono następujące priorytety i strategiczne kierunki rozwoju:

- pełna ochrona środowiska naturalnego,
- łagodzenie bezrobocia,
- wzrost efektywności produkcji (rzemiosła),
- sprawna infrastruktura techniczna,
- gospodarka turystyczna szansą rozwoju gminy,
- rozwój szkolnictwa i nowoczesnych kierunków kształcenia.

Wytyczone cele i kierunki rozwoju znalazły swoje odzwierciedlenie w pozostałych dokumentach dotyczących polityki rozwojowej gminy. Ich kontynuację i uszczegółowienie odnaleźć można między innymi w zapisach planu miejscowego oraz wieloletnim programie inwestycyjnym i planach rozwoju sołectw. Wyznaczone zatem zostały tereny pod inwestycje przemysłowe, usługowe, rozwój budownictwa mieszkaniowego, zagrodowego, jak również rekreacyjnego.

2. Potrzeby mieszkańców

Mieszkańcy zgłosili 66 wniosków związanych z prowadzoną procedurą dotyczącą opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zdecydowana większość tych wniosków dotyczyła przekształcenia terenów rolnych lub leśnych na tereny z prawem zabudowy. Tak znaczna presja mieszkańców na tworzenie nowych terenów budowlanych, pomimo znacznej ilości terenów mieszkaniowych dotychczas niezagospodarowanych, wynika najczęściej z ich oczekiwań związanych ze sprzedażą działek budowlanych.

W odniesieniu do obszarów nr 1, 2, 3 i 4 wnioski mieszkańców dotyczyły wprowadzenia zmian do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żarki związanych z określeniem kierunków zagospodarowania i zabudowy terenów z przeznaczeniem pod działalność

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

produkcyjną związaną z produkcją energii elektrycznej w celu umożliwienia lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii obejmujących energię promieniowania słonecznego.

Analizując uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów w obszarach nr 1, 2, 3 i 4 przeważają grunty własności prywatnej. Niewielkie obszary gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa oraz własność gminy znajdują się w obszarze nr 1. ¹⁾

3. Możliwości rozwoju gminy

Gmina dostrzega możliwość swojego rozwoju na kilku płaszczyznach, w wydzielonych obszarach strategicznych:

- rozwój przedsiębiorczości – podniesienie poziomu życia ludności poprzez zapewnienie stabilnego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego, poprzez:
 - o rozwój gospodarczy oparty na średnich i małych przedsiębiorstwach, wykorzystujących różnorodne zasoby powiatu myszkowskiego,
 - o zachęcanie inwestorów krajowych i zagranicznych do robienia biznesu w gminie,
 - o podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców i dostosowanie kształcenia do potrzeb społeczeństwa informacyjnego,
 - o sprzyjanie powstawaniu nowych i poprawa działania istniejących podmiotów w otoczeniu przedsiębiorczości z wykorzystaniem możliwości informatycznych,
 - o rozwój szkolnictwa,
- rozwój turystyki – zwiększenie dochodów z turystyki (podmioty gospodarcze i budżet gminy) poprzez znaczące zwiększenie atrakcyjności turystycznej sołectw prowadzącej do podniesienia liczby turystów, jak również spadek bezrobocia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w branży turystycznej, poprzez:
 - o rozbudowę i wzbogacenie produktu turystycznego,
 - o promocję gminy Żarki leżącej na Wyżynie Krakowsko – Częstochowskiej i w obrębie parku krajobrazowego „Orlich Gniazd”,
 - o modernizację i rozwój infrastruktury w gminie dla poprawy jakości produktu turystycznego,
 - o kształcenie i szkolenie kadr dla rozwoju gospodarki turystycznej,
 - o budowę systemu informacji gminnej,
 - o określanie innych przedsięwzięć wspomagających.

Systematyczna realizacja wyżej wymienionych priorytetów strategicznych sprawi, że wzrośnie szeroko pojęta atrakcyjność gminy jako miejsca wypoczynku (również zamieszkania) przede wszystkim dla mieszkańców aglomeracji górnośląskiej.

4. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w odniesieniu do obszarów nr 1, 2, 3 i 4 objętych I zmianą studium - bilans terenu.

Obszary nr 1, 2, 3 i 4 objęte I zmianą studium zajmują łącznie powierzchnię 114,4 ha, w tym:

- obszar nr 1 – 104,7 ha
- obszar nr 2 – 4,3 ha
- obszar nr 3 – 0,9 ha
- obszar nr 4 – 4,5 ha.

Zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami studium obszary te obejmują:

- obszar nr 1 – jednostkę urbanistyczną P działalności produkcyjnej, baz, składów i magazynów,

I.1.P

Zakłady produkcyjne, bazy, składy, magazyny, w tym handel hurtowy.

I.2.P

Budynki i obiekty usługowe.

I.3.P

Urządzenia i obiekty obsługi komunikacji kołowej, w tym stacje paliw.

I.4.P

Urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi.

I.5.P

Obiekty i urządzenia obsługi samochodów, w tym parkingi i stacje paliw.

I.6.P

Sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym możliwość funkcjonowania i rozbudowy miejskiej oczyszczalni ścieków w Żarkach.

I.7.P

Zieleń urządzone i obiekty małej architektury.

I.8.P

Zachowanie, rozbudowa i modernizacja istniejącej zabudowy.

I.9.P

Możliwość eksploatacji kopalni ze złoża Żarki nr 3

- obszar nr 2 – jednostkę urbanistyczną R1 (rolnicze bez zabudowy)
- obszar nr 3 – jednostkę urbanistyczną R1 (rolnicze bez zabudowy)
- obszar nr 4 – jednostkę urbanistyczną M1 (mieszkaniowe z przewagą zabudowy jednorodzinnej) i M3 (mieszkaniowo – zagrodowe)

Kierunki zagospodarowania jednostki M1:

I.1.M1

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, także z towarzyszącymi usługami o nieuciążliwym oddziaływaniu na otoczenie.

I.2.M1

Zabudowa wielorodzinna w zespołach o niskiej intensywności zabudowy.

I.3.M1

Zabudowa rezydencjonalna – jako zabudowa jednorodzinna zlokalizowana na dużych działkach, wraz z domkiem gościnnym, miejscami sportu i rekreacji oraz założeniami parkowymi.

I.4.M1

Budynki użyteczności publicznej.

I.5.M1

Obiekty towarzyszące zabudowie jednorodzinnej, jak: garaże dla samochodów osobowych, budynki gospodarcze, mała architektura, miejsca parkingowe dla samochodów osobowych.

I.6.M1

Sieci i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

I.7.M1

Zieleń urządzona i obiekty małej architektury.

I.7.M1

Tereny i obiekty sportowo – rekreacyjne.

Kierunki zagospodarowania jednostki M3:

I.1.M3

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, oraz zabudowa zagrodowa.

I.2.M3

Obiekty o wyłącznej funkcji usługowej lub produkcyjnej nieuciążliwe dla otoczenia.

I.3.M3

Obiekty towarzyszące zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej, jak: garaże dla samochodów osobowych i maszyn rolniczych, budynki gospodarcze, mała architektura, miejsca postojowe dla samochodów osobowych i maszyn rolniczych.

I.4.M3

Tereny i obiekty sportowo – rekreacyjne.

I.5.M3

Sieci i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

I.6.M3

Zieleń urządzona i obiekty małej architektury.

Dla obszaru nr 1 obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki, dla obszaru miasta Żarki, zatwierdzony uchwałą nr XLI/279/2014 Rady Miejskiej w Żarkach z dnia 19 maja 2014 r.

Plan ten określa następujące przeznaczenie terenów w obszarze nr 1:

- obszar nr 1 - zabudowa techniczno-produkcyjna z dopuszczeniem zabudowy usługowej
tereny A1P, A3P, A4P, A5P, A6P, A7P, A8P, A9P, A10P, A11P
- obiekty, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej - kanalizacja – teren A1ITK,
- eksploatacja powierzchniowa – teren A1PE
- zabudowa usługowa - tereny A37U, A40U, A43U, A45U, A50U, A51U, A52U,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

A53U

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – tereny A129MN, A130MN, A131MN, A132MN
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna – tereny A4MW
- zabudowa zagrodowa - teren A9RM

Dla obszaru nr 2, 3, 4 obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki, dla obszaru sołectwa Jaworznik, zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/260/2014 Rady Miejskiej w Żarkach z dnia 31 marca 2014 r.

Plan ten określa następujące przeznaczenie terenów w obszarach nr 2, 3 i 4:

- obszar nr 2 – teren B11R – teren rolniczy bez możliwości lokalizacji zabudowy
- obszar nr 3 – teren teren rolniczy bez możliwości lokalizacji zabudowy, teren B11R zabudowy zagrodowej B32RM
- obszar nr 4 – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej B35MN, teren zabudowy zagrodowej B28RM.

W obszarze nr 2 i 3 nie ma obecnie żadnej zabudowy.

W obszarach nr 1 i 4 występuje zabudowa, ale obszary te nie zostały jeszcze w całości zagospodarowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w obowiązujących planach miejscowych.

W poniższym zestawieniu przedstawiono analizę chłonności terenu jako maksymalną potencjalną powierzchnię użytkową nowej zabudowy, zgodnej z przeznaczeniem terenu określonym w obowiązujących planach miejscowych w obszarach nr 1, 2, 3 i 4.

Nr obszaru objętego I zmianą studium	symbol terenu w obowiązującym planie miejscowym i powierzchnia łączna terenów	funkcja zabudowy zgodna z przeznaczeniem terenu	Powierzchnia niezagospodarowanego terenu możliwego do zabudowy	maksymalna intensywność zabudowy wg ustaleń planu	Chłonność terenu jako maksymalna potencjalna powierzchnia użytkowa nowej zabudowy zgodnej z przeznaczeniem terenu (ha)
--------------------------------------	---	---	--	---	--

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻARKI

Część A – Uwarunkowania rozwoju gminy

1	tereny A1P, A3P, A4P, A5P, A6P, A7P, A8P, A9P, A10P, A11P powierzchnia 70,06 ha	zabudowa techniczno-produkcyjna z dopuszczeniem zabudowy usługowej	41,9	1,2	40,2
	teren A1ITK powierzchnia 1,8 ha	obiekty, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej - kanalizacja	0	0,5	0
	teren A1PE powierzchnia 2,5 ha	eksploatacja powierzchniowa	0	0,1	0
	tereny A37U, A40U, A43U, A45U, A50U, A51U, A52U, A53U powierzchnia 12 ha	zabudowa usługowa	5,5	1	4,4
	tereny A129MN, A130MN, A131MN, A132MN powierzchnia 2,6 ha	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	1,2	0,4	0,4
	tereny A4MW powierzchnia 0,6 ha	zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	0	0,8	0
	teren A9RM ^{te} powierzchnia 0,6 ha	zabudowa zagrodowa	0,6	0,3	0,1
	tereny komunikacji 14,54 ha	tereny komunikacji	-----	-----	-----

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻARKI
Część A – Uwarunkowania rozwoju gminy

2	B11R powierzchnia 4,3 ha	tereny rolnicze bez możliwości lokalizacji zabudowy	-----	-----	-----
3	B11R powierzchnia 0,7 ha	tereny rolnicze bez możliwości lokalizacji zabudowy	-----	-----	-----
	B32RM powierzchnia 0,2 ha	zabudowa zagrodowa	0,2	0,3	0,05
4	B35MN powierzchnia 1,5 ha	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	1,6	0,4	0,5
	B28RM powierzchnia 2,8 ha	zabudowa zagrodowa	2,3	0,3	0,6
	tereny komunikacji 0,2 ha	tereny komunikacji	-----	-----	-----

Zgodnie z powyższymi wyliczeniami w obszarach nr 1, 2, 3 i 4 może powstać łącznie 46,25 ha powierzchni użytkowej nowej zabudowy zgodnej z przeznaczeniem poszczególnych terenów w obowiązujących planach miejscowych.

Obowiązujące plany miejscowe dla obszarów nr 1, 2, 3 i 4 nie zapewniają jednak zagospodarowania zgodnego z aktualnymi potrzebami gminy.

W chwili obecnej na terenie gminy Żarki nie ma żadnych obszarów, na których znajdują się istniejące lub mogłyby być zlokalizowane urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki przyjęte uchwałą nr XI/70/2011 Rady Miejskiej w Żarkach z dnia 7 września 2011 roku nie wskazywało możliwości lokalizacji takich obszarów.

Zgodnie z art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy

przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie.

Zapotrzebowanie na wyznaczenie w studium na terenie gminy obszarów lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW nie jest związane z prognozami demograficznymi dla obszaru gminy Żarki.

Gmina Żarki wg danych GUS liczyła w 2014 r. 8406 mieszkańców. Dotychczasowe procesy demograficzne w gminie były dość korzystne w porównaniu do powiatu myszkowskiego. Na przestrzeni lat 2010-2014 systematyczny wzrost liczby mieszkańców przy dużych wahaniami przyrostu naturalnego był spowodowany głównie dodatnim saldem migracji. W tym czasie malała liczba ludności powiatu. W prognozie demograficznej GUS dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014 - 2050 przewidywane jest dalsze zmniejszanie się liczby ludności powiatu myszkowskiego. W 2045 roku liczba ludności powiatu myszkowskiego zmniejszy się z 71887 do 64072. W tym czasie liczba ludności w miastach powiatu wyniesie ok. 85% obecnej liczby ludności, a na wsiach powiatu 93%, co świadczy o odpływie mieszkańców miast na tereny wiejskie. Gmina Żarki, stanowi jedną z najbardziej atrakcyjnych miejscowości powiatu, o czym świadczy dodatnie saldo migracji. Przy założeniu utrzymania się tej tendencji liczba mieszkańców gminy dalej będzie nieznacznie wzrastała lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Zapotrzebowanie na wyznaczenie w studium na terenie gminy obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wynika z konieczności podjęcia działań mających na celu wykorzystanie źródeł energii odnawialnej. Zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie paliwowo-energetycznym sprzyjać będzie osiągnięciu celów ekologicznych w zakresie zmniejszenia emisji zanieczyszczeń na co wskazano w „Programie ograniczenia niskiej emisji dla gminy Żarki”.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Myszkowskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016 – 2019 wśród priorytetów w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami wskazał na wzrost udziału odnawialnych źródeł w produkcji energii do co najmniej 20 % w 2020 roku. Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego również wskazał na konieczność wykorzystania energii z odnawialnych źródeł.

Z uwagi na położenie gminy w granicach Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i jego otuliny zapotrzebowanie na obszary, na których będą mogły być rozmieszczone urządzenia wytwarzające

energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW dla celów opracowania I zmiany studium ogranicza się wyłącznie do urządzeń wykorzystujących energię promieniowania słonecznego.

Łączna powierzchnia obszarów nr 1, 2, 3 i 4 objętych I zmianą studium wynosi 114,4 ha, przy czym w obszarach tych występuje ok. 56 ha terenu wolnego niewykorzystanego pod zabudowę.

Z dostępnych danych dotyczących zrealizowanych już elektrowni fotowoltaicznych na terenie Polski wynika, że na powierzchni ok. 2 ha możliwa jest realizacja elektrowni fotowoltaicznej o mocy ok. 1 MW, jednak w zależności od lokalizacji i przyjętych warunków realizacyjnych powierzchnia potrzebna dla lokalizacji elektrowni o mocy 1MW może wahać się od 1,5 ha do 3,5 ha.

Urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW mogłyby być zlokalizowane na obszarach gminy, których głównym kierunkiem zagospodarowania jest działalność produkcyjna związana z produkcją energii elektrycznej.

W obowiązujących planach miejscowych wyznaczone są tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej, w których urządzenia te mogłyby być zlokalizowane. Tereny te są wyznaczone wyłącznie na terenie miejscowości Żarki, Jaworznik i Jaroszków.

Na terenie całej gminy łączna powierzchnia terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej z towarzyszącymi usługami wyznaczona w ustaleniach obowiązujących planów miejscowych wynosi 84 ha.

Powierzchnia ta jest obecnie wykorzystana w ok. 31%, co oznacza, że w terenach tych istnieją rezerwy o powierzchni 58 ha, które potencjalnie umożliwiałyby lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Chłonność 58 ha terenów wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę techniczno-produkcyjną i usługową rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy wynosiłaby więc 55,68 ha powierzchni użytkowej nowej zabudowy techniczno-produkcyjnej i usługowej. Chłonność tą wyliczono przy założeniu:

- maksymalnej intensywności zabudowy – 1,2 powierzchni terenu jeszcze niewykorzystanego pod zabudowę,
- wskaźnika powierzchni użytkowej zabudowy jako 80% powierzchni całkowitej zabudowy.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

Pomimo istnienia rezerw terenowych wśród terenów przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę techniczno-produkcyjną i usługową, które potencjalnie umożliwiałyby lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, lokalizacja ich nie jest obecnie możliwa, ponieważ obowiązujące ustalenia planu nie dopuszczają możliwości lokalizacji takich urządzeń.

Obowiązujące plany miejscowe na terenie gminy Żarki nie określają przeznaczenia terenu pod lokalizację funkcji związanej z produkcją energii elektrycznej. Ponadto w planach miejscowych ustalona jest wyłącznie możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW.

Chłonność położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę techniczno-produkcyjną i usługową wynosi więc:

- 0 ha w kontekście możliwości lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW,
- 55,68 ha powierzchni użytkowej nowej zabudowy techniczno-produkcyjnej i usługowej.

Zapotrzebowania w skali gminy na lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW nie można wyrazić poprzez ilość powierzchni użytkowej zabudowy, ponieważ planowana funkcja nie wiąże się z koniecznością realizacji zabudowy posiadającej „powierzchnię użytkową”.

Dla potrzeb opracowania I zmiany studium zakłada się jednak możliwość lokalizacji ograniczonej powierzchniowo zabudowy usługowej i produkcyjnej, której lokalizacja w sąsiedztwie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii może być niezbędna z uwagi na konieczność obsługi tych urządzeń.

Lokalizacja zabudowy techniczno-produkcyjnej i usługowej nie stanowi jednak sama w sobie celu opracowania I zmiany studium. Stanowi uzupełniający kierunek zagospodarowania obszaru działalności produkcyjnej związanej z produkcją energii elektrycznej, i z tej racji powinna mieć ograniczoną powierzchnię. Jej usytuowanie jest związane z wybranym miejscem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Wybór miejsca lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW jest przede wszystkim podporządkowany uwarunkowaniom przyrodniczym i krajobrazowym oraz możliwością powiązań z infrastrukturą elektroenergetyczną. Istotne są w tym

przypadku uwarunkowania topograficzne, rzeźba terenu, nachylenie, ekspozycja, jak również dostęp do infrastruktury elektroenergetycznej.

Nawet w przypadku istnienia rezerw terenu przeznaczonych w planie pod zabudowę nie zawsze jest możliwe wykorzystanie tych rezerw dla lokalizacji ww. urządzeń. Taka sytuacja występuje np. na terenie miejscowości Jaroszków, w jednym z terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej w Żarkach oraz w jednym z terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej w Jaworzniku, gdzie nie jest wskazana lokalizacja ww. urządzeń z powodu położenia terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej w granicach PKOG.

Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW jest możliwa poza tym zarówno w terenach istniejącej zabudowy, jak i w terenach niezabudowanych, w zależności od przyjętej technologii.

Dla potrzeb opracowania I zmiany studium nie analizuje się więc:

- chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych,
- chłonności innych obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych tzn. w granicach wyodrębnionego przestrzennie obszaru zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkanego przez ludzi.

Zgodnie z założeniem opracowywanej I zmiany studium w obszarze nr 1 w miejscowości Żarki przewiduje się lokalizację nowej zabudowy urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW w terenach przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną i usługową w obowiązującym planie miejscowym z uwagi na:

- położenie tych obszarów poza granicą PKOG,
- korzystne uwarunkowania krajobrazowe i geomorfologiczne,
- możliwość wykorzystania zwartych kompleksów terenu o znacznej powierzchni niewykorzystanego jeszcze pod zabudowę ,
- dostęp do infrastruktury elektroenergetycznej.

Zgodnie z założeniem opracowywanej I zmiany studium w obszarach nr 2, 3 i 4 w miejscowości Jaworznik przewiduje się lokalizację nowej zabudowy urządzeń wytwarzających energię z

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz z zabudową produkcyjną lub usługową ograniczoną do 10% powierzchni obszaru z uwagi na:

- położenie tych obszarów poza granicą PKOG,
- korzystne uwarunkowania krajobrazowe i geomorfologiczne,
- dostęp do infrastruktury elektroenergetycznej,
- możliwość wykorzystania kompleksu terenu niewykorzystanego jeszcze pod zabudowę w obszarach nr 3 i 4.

W obszarze nr 2 lokalizację ww. zabudowy i urządzeń przewiduje się poza terenem przeznaczonym pod zabudowę w obowiązującym planie miejscowym.

W obszarze nr 3 lokalizację ww. zabudowy i urządzeń przewiduje się poza terenem przeznaczonym pod zabudowę w obowiązującym planie miejscowym oraz w terenie przeznaczonym pod zabudowę zagrodową w obowiązującym planie miejscowym, niewykorzystanym jeszcze pod zabudowę.

W obszarze nr 4 lokalizację ww. zabudowy i urządzeń przewiduje się w terenie przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową i zagrodową w obowiązującym planie miejscowym, niewykorzystanym jeszcze pod zabudowę. Obszar wykorzystany pod zabudowę o powierzchni 0,4 ha pozostawia się w granicach jednostki M3.

Lokalizację nowej uzupełniającej zabudowy produkcyjnej lub usługowej ograniczonej do 10% powierzchni obszaru, na którym zlokalizowane będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW zakłada się w obszarach nr 2, 3 i 4 w miejscowości Jaworznik, ponieważ zabudowa ta może być potrzebna z uwagi na konieczność obsługi tych urządzeń. Powierzchnia użytkowa tej zabudowy łącznie w w obszarach nr 2, 3 i 4 nie będzie przekraczać 0,93 ha. W obszarze nr 1 nie ma tej konieczności, ponieważ zabudowa produkcyjna i usługowa może być lokalizowana w tym obszarze zgodnie z ustaleniami obowiązującego studium.

Ubytek powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej w obszarze nr 3 i 4 będący konsekwencją I zmiany studium w chwili obecnej nie będzie związany z pojawieniem się zapotrzebowania na wyznaczenie w obszarze gminy nowych terenów możliwej lokalizacji takich obiektów.

W obszarze objętym I zmianą studium nie przewiduje się możliwości lokalizacji infrastruktury społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy.

Wszystkie obszary posiadają dostęp do infrastruktury technicznej oraz obsługę komunikacyjną.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

Ewentualne wydatki związane z realizacją inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy mogą w przypadku obszarów nr 1, 2, 3 i 4 objętych I zmianą studium dotyczyć wyłącznie niewielkich uzupełnień sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej.

Ewentualne potrzeby inwestycyjne, wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarze objętym opracowaniem nie będą przekraczać możliwości ich finansowania.

IX. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH ORAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

1. Ochrona zasobów przyrodniczych

Park krajobrazowy

Północno – wschodnia część gminy Żarki znajduje się w granicach parku krajobrazowego Orlich Gniazd, natomiast część południowo – zachodnia w granicach otuliny parku. Park został utworzony na mocy Uchwały nr III/11/80 Woj. Rady Narodowej w Katowicach z 20 czerwca 1980 r. oraz Rozp.17/95 Woj. Katowickiego z 1 lutego 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 3/95), Uchwała Woj. Rady Narodowej w Częstochowie z 17 czerwca 1982 r. nr XVI/70/82 oraz rozporządzenie nr 15/98 Woj. Częstochowskiego z 22 czerwca 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego nr 10 poz. 74 zmiana 1998 nr. 20 poz. 220). Położony jest w większości na Wyżynie Częstochowskiej. W obrębie parku krajobrazowego Orlich Gniazd znajduje się najwyższe wzniesienie wyżyny: Góra Janowskiego 504 m n.p.m. Na obszarze tym znajduje się wiele form krasowych, między innymi olbrzymie systemy jaskiniowe, czyli tak zwany kras wewnętrzny. Na terenie parku występuje niespotykana gdzie indziej w kraju przestrzenna zmienność zbiorowisk roślinnych: bory sosnowe, buczyny, naskalne murawy wapienne. Osobliwością jest bogata pod względem jakościowym i ilościowym fauna nietoperzy, wśród których jest wiele rzadkich gatunków. Na uwagę zasługują również reliktywne gatunki typowych owadów jaskiniowych tzw. troglobiontów.

Obszar Natura 2000 Ostoja Złotopotocka. Północno zachodni fragment gminy położony jest w granicach obszaru Natura 2000 PLH 240020 Ostoja Złotopotocka. Obszar obejmuje dolinę górnej Wiercicy wraz z jej obszarem źródłiskowym oraz okoliczne wzgórza zbudowane z górnourajskich utworów. Bogato reprezentowane są formy krasu powierzchniowego i podziemnego w postaci ostańców, jaskiń, ponorów, lejów i studni krasowych. Wzgórza pokryte są lasami liściastymi o naturalnym charakterze. Fitocenozy leśne reprezentowane są przez cztery naturalne zespoły buczyn, wśród których dominuje żyzna buczyna sudecka. Wąwozy i dolinki okresowo czynnych potoków

zajmuje grąd lipowo – grabowy. W obniżeniach terenu wypełnionych piaskami polodowcowymi występują płaty borów sosnowych i sosnowo – dębowych pochodzące ze sztucznych nasadzeń.

W części wschodniej ostoja obejmuje dwa wapienne wzgórza z murawami kserotermicznymi; projektowane rezerwy przyrody – Góry Niegowskie i Góra Bukowie. Jeden z najcenniejszych fragmentów Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej cechujący się dużą różnorodnością siedliskową – stanowiący miejsce występowania gatunków rzadkich, zagrożonych wyginięciem i reliktowych glacialnych. Jest to miejsce, gdzie spotykają się 4 zespoły buczyn: b. sudecka, b. żyzna niżowa, b. kwaśna i ciepłolubna buczyna storczykowa. W źródłiskach Wiercicy znajduje się jedno z 3 zastępczych stanowisk endemicznej rośliny – warzuchy polskiej *Cochlearia polonica*. Utrzymuje się ono od 1977 roku, choć liczebność populacji jest stale niewielka – kilkanaście osobników. Na obszarze odnotowano stanowiska cennych bezkręgowców: pachnicy dębowej *Osmoedra eremita* i ślimaka ostrokrawędzistego *Helicigona lapicida*. Obszar charakteryzuje się bogatą chiropterofauną, z 6 gatunkami z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (m.in. podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*, nocek Bechsteina *Myotis bechsteini*, nocek orzęsiony *M. emarginatus*). Namuliska jaskiń kryją cenny materiał paleontologiczny. Cenne są także wapienne ostańce z kserotermicznymi murawami w części wschodniej.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Żarki znajduje się dziewięć pomników przyrody. Wyszczególniono je w poniższej tabeli:

l.p.	Podstawa prawna	Lokalizacja	nazwa	Nr rej
1	Decyzja nr 299 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.11.1973r. znak Rlop-831/19/73 Rozporządzenie nr 4/96 z dn. 06.02.1996r. Wojewody Częstochowskiego –Dz. U. nr 2/96, poz. 5.	Żarki ul. Koziegłowska (nad stawem)	Cis pospolity, obw. 116cm	17/64
2	Decyzja nr 10/77 o uznaniu za pomnik przyrody UW Wydz. Rolnictwa w Częstochowie z dnia 12.12.1977r. znak RLS-IX-7140/ 15/77 Rozporządzenie nr 4/96 z dn. 06.02.1996r. Wojewody Częstochowskiego –Dz. U. nr 2/96, poz. 5.	Czatachowa Stara nr 19	Lipa drobnolistna, obw. 445cm	17/66
3	Decyzja nr 3/88 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30.03. 1988r. Rozporządzenie nr 4/96 z dn. 06.02.1996r. Wojewody Częstochowskiego –Dz. U. nr 2/96, poz. 5.	Przybynów obok plebanii	Lipa szerokolistna, obw. 509cm	17/67
4	Decyzja nr 4/88 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30.12.3. 1988r.	Kępina nr 12	Cis pospolity, obw. 124cm	17/68

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

5	Zarządzenie nr 42/89 Wojewody Częstochowskiego z dnia 12.12.1989r. Rozporządzenie nr 4/96 z dn. 06.02.1996r. Wojewody Częstochowskiego –Dz. U. nr 2/96, poz. 5.	Żarki cmentarz	Kasztanowiec biały, obw. 250cm	17/69
6	Decyzja nr 157 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.11.1973r. znak LO-13b/40/58 Rozporządzenie nr 4/96 z dn. 06.02.1996r. Wojewody Częstochowskiego –Dz. U. nr 2/96, poz. 5.	Leśniów Klasztor Ojców Paulinów	Lipa szerokolistna grupa 2 szt., obw. 320, 360cm	17/70
7	Rozporządzenie nr 4/96 z dn. 06.02.1996r. Wojewody Częstochowskiego –Dz. U. nr 2/96, poz. 5.	Żarki obok kościoła	Kasztanowiec biały, obw. 297cm	17/71
8	Rozporządzenie nr 24/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 17.12.1998r. (Dz. Urz z 1998 roku nr 24, poz 259)	Czatachowa 12	Klon zwyczajny, obw. 405 cm	17/320
9	Rozp nr 70/04 Wojewody Śląskiego z dnia 29 września 2004 (Dz. Urz. z 2004r. nr 97, poz 2743)	Żarki 100 m od drogi Żarki – Janów działki 1649, 1651/86	Źródło „Spod Brzozy”	70/04

Tereny proponowane do ochrony

Na terenie gminy Żarki znajduje się szereg obiektów, które wymagają objęcia ochroną prawną. Do obiektów tych zalicza się min.:

1. Cisy Przybynowskie – naturalne stanowisko cisa pospolitego, liczące ok. 50 okazów, wskazywane do utworzenia rezerwatu,
2. Wąwóz Rachwalec – naturalne siedlisko roślinności wskazywane do utworzenia użytku ekologicznego,
3. Rozlewisko Czarki – siedlisko roślinności bagiennej i torfowiskowej wskazywane do utworzenia użytku ekologicznego,
4. Struga Włodowska – siedlisko roślinności bagiennej i torfowiskowej wskazywane do utworzenia użytku ekologicznego,
5. Złotopotocki Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy – kompleks zbiorowisk przyrodniczych oraz obiektów kulturowych,
6. Źródło Zaborze – źródło wraz z otoczeniem wskazywane do utworzenia pomnika przyrody,
7. Jaworznik – profil górnourajskich wapieni – tzw. „warstw zawodziańskich” z hieroglifami i fauną amonitów (nieczynny kamieniołom przy drodze).

2. Zagrożenia geologiczne

Na dzień dzisiejszy Starosta Myszkowski nie prowadzi rejestru osuwisk na terenie gminy Żarki, jednakże z informacji uzyskanej od geologa powiatowego wynika, że terenem predysponowanym do powstania osuwisk mogą być zbocza góry Piwnica. Na pozostałym terenie gminy nie stwierdza się występowania zagrożeniem ruchami masowymi ziemi.

X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I TERENÓW GÓRNICZYCH

1. Złóża kopalin

Na terenie gminy występują dwa udokumentowane złoża surowców mineralnych. Trzecie złożo występuje jedynie fragmentarycznie. W bliskim sąsiedztwie granic gminy Żarki występują trzy inne udokumentowane złoża. Ze względu na ich bliskie sąsiedztwo również je przedstawiono. W poniższym zestawieniu zebrano istotne informacje dotyczące udokumentowanych złóż występujących na terenie gminy oraz w jej bliskim sąsiedztwie.

Tab. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Żarki.

ID Midas	Kopalina	Złożo/Powierzchnia [ha]/Zasoby geologiczne bilansowe	Obszar Górniczy/ Teren górniczy/ Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
Złóża występujące na terenie gminy				
1198	Kruszywa naturalne	Zaborze / 79,59 ha/ Brak danych	Zaborze	<u>Tylko niewielki fragment znajduje się na terenie gminy</u> Złożo zagospodarowane Koncesja: 2/92 OS.III.7512/3/91/92 Data wydania: 1992-01-27 Termin ważności: 2015-10-01 Użytkownik: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Las Form”
2156	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Żarki II / 14,34 ha/ 5155 tys. m ³		
3560	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Żarki nr 3 ¹⁾ / 8 ha/ 354 tys m ³	O.G. Żarki	Złożo zagospodarowane Koncesja: OS.III.7512/51/98 Data wydania: 1998-07-09 Termin ważności: 2013-05-12 Użytkownik: P. Zdzisława Socha, PPUH "CEG-ZAR W odniesieniu do obszaru nr 1 - koncesja na eksploatację została wydana przez Starostę Myszkowskiego w dniu 12.11.2013 r. z ważnością do dnia 31.10.2033 r.¹⁾
5180	Kruszywa naturalne	Czatachowa		Złóża rozpoznane szczegółowo
Złóża występujące w bliskim sąsiedztwie granic gminy				
1888	Wapień	Choroń/ b.d.		Złóża rozpoznane wstępnie
5175	Kruszywa naturalne	Łutowiec / 21,59 ha/		Złóża rozpoznane wstępnie
5720	Piaski formierskie	Masłońskie/		Złóża rozpoznane wstępnie

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

		155,2 ha/		
--	--	-----------	--	--

Na terenie gminy znajduje się również złoża piasku Przewodzisowice, złoża to jednak zostało wykreślone z bilansu zasobów i nie jest przewidywana jego eksploatacja. Na terenie gminy znajduje się kilka starych kamieniołomów, które na dzień dzisiejszy mają już tylko znaczenie poznawcze i krajobrazowe. Historyczne znaczenia mają również pozostałości eksploatacji rudy żelaza. Rudy występują w formie sferosyderytów i rud pokładowych (syderytów ilastych) w obrębie osadów górnego triasu oraz dolnej i środkowej jury, z czego przedmiotem eksploatacji były syderyty ilaste doggeru. Rudy te wydobywano w dwóch kopalniach: w byłym obszarze górniczym „Przybynów” kopalnia Żarki IV (złoża „Osiny”) i w byłym obszarze górniczym „Rudniki” kopalnia Rudniki I (rejon „Przybynów – Ogrodzieniec”, obszar „Skalka – Rudniki”). Średnia miąższość rudy w obszarze górniczym „Przybynów” wynosi 0,18 m, przy zawartości Fe-35,31%, a w obszarze górniczym „Rudniki” odpowiednio 0,28 m, przy średniej zawartości Fe-30,18%. W latach 70-tych XX wieku zaniechano ich eksploatacji ze względów ekonomicznych. Jeszcze wcześniej eksploatowano rudy żelaza na wychodniach, czego śladem w rejonie Rudnik oraz na zachód od Przybynowa są liczne niewielkie hałdy.

Na części obszaru nr 1 występują częściowo złoża: złoża „Żarki” i „Żarki II”. Pozostałe udokumentowane złoża kopalin występujące na terenie gminy tj. złoża kruszyw naturalnych „Czatachowa” i złoża piasków formierskich „Przewodzisowice” znajdują się poza granicami obszarów nr 1, 2, 3 i 4 objętych I zmianą studium.

W północnych częściach obszarów nr 1, 2 i 3 występuje obszar perspektywiczny ilów i łupków ilastych ceramiki budowlanej wieku jurajskiego.

W obszarach nr 1, 2, 3 i 4 nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.¹⁾

2. Tereny górnicze

W myśl ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* z dnia 4 lutego 1994 roku został wyznaczony na terenie gminy dwa obszary i tereny górnicze: Żarki nr 3 oraz Zaborze (tylko fragmentarycznie na terenie gminy). W obydwu obszarach górniczych trwa eksploatacja.

3. Wody podziemne

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

Zasoby wód podziemnych znajdujące się na terenie gminy Żarki mogą mieć potencjalnie duże znaczenie gospodarcze. Na terenie gminy występują dwa GZWP^{14,15}. Również Mapa Hydrogeologiczna Polski¹⁶ wskazuje na potencjalne wydajne warstwy wodonośne. Ze względu na dużą potencjalną wydajność studni możliwe jest wykorzystanie wód na cele lokalne, problemem może być wysoki stopień zagrożenia tych wód zanieczyszczeniami pochodzącymi z powierzchni i ich miejscami niska jakość.

Dla zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców gminy wody gruntowe z poziomów górnopojazkich pozyskuje się w następujących ujęciach:

1. Kotowice – ujęcie podstawowe grupowego wodociągu komunalnego złożone z trzech studni o łącznej wydajności 285, 7 m³/h. Głębokość studni wynosi 100 – 110 m, a zwierciadło wody ustabilizowało się na głębokości 70,6 m. zaopatrują one w wodę następujące sołectwa: Kotowice, Jaworznik, Żarki, Wysoka Lelowska, Przybynów, Ostrów,
2. Czatachowa – o wydajności 38m³/h. Głębokość studni wynosi 90 m, a zwierciadło zalega na głębokości 66,5 m. Zaopatruje ono w wodę Czatachową, Suliszowice i częściowo Żarki,
3. Zawada – o wydajności 13 m³/h. Głębokość studni to 116 m, a zwierciadło ustabilizowało się na głębokości 58,8 m. zaopatruje ono w wodę Zawadę i Jaroszków,
4. Suliszowice – o wydajności 7 m³/h. Głębokość studni wynosi 100 m, a zwierciadło zalega na głębokości 50,2 m. Ze względu na stosunkowo małą wydajność pełni ono rolę ujęcia awaryjnego dla Suliszowic,
5. Zaborze – ujęcie wiejskie o wydajności 10,5 m³/h. Głębokość ujęcia 87 m, a zwierciadło wód zalega na głębokości 53,5 m. Zaopatruje w wodę Zaborze,
6. Żarki – wydajność 33,7 m³/h. Obecnie, ze względu na złą jakość wody, ujęcie nie jest eksploatowane.

Na dzień dzisiejszy brak jest również wyznaczonych stref ochronnych dla zbiorników wód podziemnych, co może uniemożliwiać ich skuteczną ochronę.

Obszary nr 1, 2, 3 i 4 leżą w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 327. Obszary te są położone poza GZWP nr 326 oraz poza proponowaną granicą obszaru ochronnego wyznaczoną w „Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych zbiornika wód podziemnych Częstochowa (E) GZWP nr 326”.¹⁾

¹⁴ Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa

¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878),

¹⁶

XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

1. Zaopatrzenie w wodę

Miasto i gmina pobiera wodę z ujęć własnych i rozprowadza siecią wodociągową po obszarze gminy. Głównymi ujęciami są obiekty zlokalizowane w:

- Kotowicach – 3 studnie o łącznej wydajności 285,7 m³/godzinę wraz z wodociągiem prowadzącym z ujęcia do Kotowic, Jaworznika, Żarek, Wysokiej Lelowskiej, Przybynowa i Ostrowa,
- Czatachowej – wydajność 38 m³/godzinę Jest to wodociąg zaopatrujący Czatachową, Suliszowice i częściowo Żarki,
- Zawadzie – o wydajności 13 m³/godzinę i wodociąg zaopatrujący Zawadę i Jarosów,
- Suliszowicach – o wydajności 7 m³/godzinę (ujęcie awaryjne dla Suliszowic),
- Zaborzu – o wydajności 10,5 m³/godzinę, dla Zaborza,
- Żarkach – o wydajności 33,7 m³/godzinę; ze względu na złą jakość wody nie jest eksploatowane,
- Zaborzu (stacja młodzieżowa) – o wydajności 7,7 m³/godzinę.

Ocenia się, że długość sieci wodociągowej wynosi 187 km i obejmuje swoim zasięgiem 95% mieszkańców. Układ sieci wodociągowej naniesiono załączonych do tekstu schematach, na mapach w skali 1: 45 000.

2. Odprowadzanie ścieków

Na terenie miasta i gminy Żarki działa mechaniczno – biologiczno – chemiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 800 m³/dobę. Spływają na nią ścieki z Żarek i części Wysokiej Lelowskiej, z około 400 gospodarstw (czyli 2000 mieszkańców). Pozostali mieszkańcy odprowadzają ścieki do osadników okresowo opróżnianych lub szamb rozsączających pozostałości do gruntu.

3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Zaopatrzenie odbiorców w gaz ziemny następuje w znacznym stopniu z sieci gazowej średnioprężnej. Pozostali mieszkańcy mogą korzystać z gazu butlowego propan – butan. Ocenia się, że długość sieci gazowej wynosi 107 km i obejmuje swoim zasięgiem około 55 % mieszkańców.

Sieć gazową, na podstawie materiałów GSG Zabrze, pokazano na załączonym schemacie na mapach w skali 1:45000, z aktualnością na sierpień 2010. W zakresie zaopatrzenia w ciepło występują

lokalne kotłownie w obiektach usługowych lub indywidualne źródła ciepła opalane głównie paliwem stałym.

4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy przebiegają linie Krajowego Systemu Energetycznego 400 kV i 220 kV. Miasto i gmina otrzymują energię z rozdzielni (Głównych Punktów Zasilania) 220/110/30/15 kV położonych poza granicami gminy:

- Myszków Pohulanka i Mijaczków (w odniesieniu do obszarów nr 1, 2, 3 i 4 w Myszkowie: GPZ 110/15/6 kV „Mijaczków” oraz GPZ 110/15 kV „Pohulanka”)¹⁾
- Włodowice – Kotowice (w odniesieniu do obszarów nr 1, 2, 3 i 4 w Rzędkowicach gm. Włodowice GPZ 110/15 kV „Kotowice”)¹⁾

Sieć 15 kV jest dobrze rozwinięta i w terenach wiejskich występuje głównie jako napowietrzna, natomiast na terenie miasta przeważa sieć kablowa. Stacje transformatorowe występują jako słupowe lub wbudowane. Sieć elektroenergetyczną naniesiono pokazano na dołączonym schemacie w skali 1:45000 z aktualnością na sierpień 2010 roku.

5. Telekomunikacja

Należy zapewnić możliwość budowy społeczeństwa informatycznego uwzględniając potrzeby rozwoju gospodarczego, szkolnictwa, handlu i swobodnego przepływu informacji zgodnie z dyrektywami prawodawstwa Unii Europejskiej, między innymi poprzez:

- możliwość kompleksowej realizacji sieci teletechnicznej tradycyjnej, liniowej i radiowej jak i w formie nowych technologii w tym budowy, rozbudowy i modernizacji sieci istniejącej,
- sytuowanie sieci w liniach rozgraniczających dróg i ulic poza pasem jezdnym,
- lokalizowanie sieci poza liniami rozgraniczającymi w przypadkach wynikających z technologii układania sieci,
- lokowanie obiektów i anten linii radiowych, stacji bazowych telefonii komórkowej i linii radiowych łączących te stacje zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie środowiska, w tym szczególnie w zakresie ochrony ludności przed wpływami magnetycznego promieniowania niejonizującego.

6. Komunikacja drogowa

Na obszarze miasta Żarki, położonego w centrum układu osadniczego Gminy Żarki, zbiegają się promieniście drogi wojewódzkie DW789, DW792 i DW793 zapewniające powiązania z zewnętrznym układem komunikacyjnym tworzonym przez drogi krajowe DK1, DK48 i DK78 oraz do planowanej autostrady A1. Najbliższy dojazd do drogi DK1 i planowanej autostrady zapewnia

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki

droga DW789 wyprowadzająca ruch z centrum miasta Żarki w kierunku zachodnim. Najbliższy dojazd do drogi DK78 zapewnia DW792 wyprowadzająca ruch z centrum miasta w kierunku wschodnim. Drogi wojewódzkie DW793 i DW789 zapewniają powiązania z drogą DK46.

Analizując powiązania drogowe miasta i gminy Żarki z zewnętrznym układem komunikacyjnym, można jednoznacznie określić, że powiązania te realizowane są poprzez układ dróg wojewódzkich, który powiązany jest z pierścieniem dróg krajowych tworzonym przez drogi DK 1, DK 46 i DK 78. W przyszłości powiązania miasta i gminy z autostradą A1 realizowane będą poprzez drogę DW 789.

Wewnętrzny układ drogowy miasta i gminy o znaczeniu ponadlokalnym uzupełniony jest drogami powiatowymi o następujących oznaczeniach i relacjach:

- 1013-S – granica z powiatem częstochowskim – Zaborze Zalew – Zaborze – Przybynów,
- 3805-S – skrzyżowanie z DW nr 791 – Masłońskie – Ostrów – Przybynów – skrzyżowanie z DP nr 3809-S,
- 3808-S – skrzyżowanie z DW nr 793 – Helenówka – Jaworznik – skrzyżowanie z DW nr 792,
- 3809-S – Choroń – Pustkowie Przybynowskie – Przybynów – Wysoka Lelowska – Żarki – skrzyżowanie z DW nr 793,
- 1713-S – m. Niegowa – skrzyżowanie z DW nr 789 – Mirów – Kotowice – skrzyżowanie z DW nr 792 – Kotowice – granica z powiatem zawierciańskim.

Lokalny układ drogowy tworzony jest przez drogi gminne funkcjonujące jako drogi publiczne klasy „lokalna” lub klasy „dojazdowa”.

Z analizy układu drogowego miasta i gminy wyprowadzono następujące wnioski:

- układ wewnętrzny miasta i gminy jest bardzo dobrze powiązany z układem zewnętrznym poprzez dostępność otaczającego pierścienia dróg krajowych,
- w przyszłości miasto i gmina uzyska dogodnie powiązania z autostradą A1 poprzez drogę wojewódzką nr 789, przy czym realizacja tego powiązania może wywołać wzrost natężenia ruchu tranzytowego poprzez większe obciążenie ruchem drogi nr 789 przez podróżnych udających się w kierunku południa kraju i Europy,
- występuje bardzo niekorzystna sytuacja w zakresie organizacji ruchu kołowego oraz jego oddziaływanie na tereny mieszkaniowe w związku z krzyżowaniem się trzech dróg wojewódzkich w centrum miasta. Na układ tych dróg przebiegających przez tereny mieszkaniowe i usługowe nakładają się ruchy z ulic lokalnych i dojazdowych obsługujących tereny zabudowy. Poprawę sytuacji w tym zakresie można uzyskać poprzez budowę obwodnic drogowych,

- istniejący układ osadniczy miasta i gminy tworzony przez jednostkę typu miejskiego (Żarki z dzielnicami Zaklasztorze i Przewodziszowice) oraz 10 jednostek typu sołectkiego (Czatachowa, Jaroszków, Jaworznik, Kotowice, Ostrów, Przybynów, Suliszowice, Wysoka Lelowska, Zaborze, Zawada) powiązany jest odpowiednio drogami powiatowymi i gminnymi. W tym zakresie należałoby jednak rozważyć możliwości realizacji obejść drogowych w sołectwach Kotowice i Przybynów,
- w rejonie centralnym miasta i gminy istnieją warunki (szczególnie w przypadku budowy obwodnicy drogowej) dla rozwoju obiektów i urządzeń obsługi komunikacji kołowej związanej z ruchem tranzytowym i turystycznym (motel, stacja paliw, parkingi, stacja obsługi samochodów itp.),
- określone w obowiązujących dokumentach planistycznych dla miasta i gminy Żarki (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz plan miejscowy) trasy obwodnic drogowych w ciągu drogi DW789 wymagają oceny realności ich realizacji oraz przyjęcia ewentualnych rozwiązań wariantowych,
- w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego nie określono inwestycji drogowych związanych z obszarem miasta i gminy Żarki.

7. Komunikacja kolejowa

Przez wschodnie obrzeże (prawie stycznie do granic administracyjnych) miasta i gminy przebiega linia kolejowa Katowice – Częstochowa – Warszawa, a przez południowo – zachodni fragment terenów miasta i gminy przebiega linia kolejowa Centralnej Magistrali Kolejowej (CMK) Katowice – Warszawa. Na linii kolejowej Katowice – Częstochowa – Warszawa w sąsiedniej gminie Poraj istnieją przystanki kolejowe dostępne w odległości około 7÷8 km od centrum miasta Żarki. Tereny kolejowe w/w linii stanowią tereny zamknięte, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – *Prawo geodezyjne i kartograficzne*.

Biorąc powyższe pod uwagę należy przyjąć, że komunikacja kolejowa będzie miała marginalne znaczenie dla planowania rozwoju przestrzennego miasta i gminy. Istniejące linie kolejowe przebiegają na obrzeżach obszaru miasta i gminy. Należy jednak uwzględnić uciążliwość oddziaływania linii kolejowych, szczególnie w aspekcie zamierzonych modernizacji linii kolejowych i przystosowania ich do osiągnięcia prędkości min. 250 km/h w ruchu pasażerskim, co wiązało się będzie ze znacznym zwiększeniem uciążliwego oddziaływania hałasu.

8. Komunikacja zbiorowa

Zbiorowa obsługa ruchu pasażerskiego realizowana jest przez komunikację autobusową. Komunikacja kolejowa w związku ze znacznym oddaleniem przystanków na linii Katowice – Częstochowa – Warszawa (przystanki znajdują się na obszarze sąsiedniej gminy) ma marginalne znaczenie w obsłudze komunikacji zbiorowej. W planowaniu rozwoju miasta i gminy należy więc zakładać, że nadal obsługę komunikacji zbiorowej pełniły będą autobusy; zwiększenie znaczenia komunikacji kolejowej możliwe jest wyłącznie poprzez stworzenie lepszej dostępności przystanków kolejowych na linii Katowice – Częstochowa – Warszawa.

9. Komunikacja rowerowa

Aktualnie na obszarze miasta i gminy wyznaczone są trasy rowerowe umożliwiające powiązania całego układu osadniczego miasta i gminy komunikacją rowerową. Układ szlaków rowerowych pokazano na schemacie – „Szlaki rowerowe”. Komunikacja rowerowa jest istotnym elementem zagospodarowania obszaru, którego atrakcyjność może być nadal ważnym kierunkiem planowania rozwoju miasta i gminy.

XII. UWARUNKOWANIA WYNIKACJĄCE Z LOKALIZACJI ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Ponadlokalne cele publiczne dotyczą działań o znaczeniu powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Cele publiczne szczegółowo określa ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 *o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U. 1997, nr 115, poz. 741). W przypadku miasta i gminy Żarki celami publicznymi są:

1. wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, budowa i utrzymanie tych dróg,
2. wydzielanie gruntów pod linie kolejowe, oraz ich budowa i utrzymanie,
3. budowa i utrzymanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń związanych z ich funkcjonowaniem,
4. budowa i utrzymywanie urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania i oczyszczania ścieków,
5. budowa oraz utrzymanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronę przed powodzią, a także regulacja i utrzymanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych będących własnością Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego,

6. opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
7. budowa i utrzymanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół publicznych, a także publicznych obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo – wychowawczych,
8. wydobywanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa,
9. zakładanie i utrzymanie cmentarzy.

XIII. WPLYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARÓW NR 1, 2, 3, 4.

Zasadą przyjętą przy konstruowaniu założeń I zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żarki jest zasada zrównoważonego rozwoju. Ustalenia dokumentów planistycznych są wypadkową z jednej strony uwarunkowań, wynikających między innymi z cech środowiska, istniejącego i projektowanego zainwestowania i potrzeb mieszkańców a z drugiej strony zamierzeń inwestorów.

Obszary nr 1, 2, 3 i 4 w skali gminy są predysponowane do lokalizacji funkcji produkcyjnych związanych z produkcją energii elektrycznej, w tym z wytwarzaniem energii z odnawialnych źródeł energii obejmujących energię promieniowania słonecznego, (w tym także urządzeń o mocy przekraczającej 100 kW), z uwagi na następujące uwarunkowania:

- występowanie rezerw niezainwestowanego terenu położonego w sąsiedztwie istniejącej zabudowy przemysłowej i usługowej,
- położenie poza granicami obszarów Natura 2000, oraz poza granicą Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, w otulinie Parku,
- możliwość wyposażenia w infrastrukturę techniczną i powiązania z istniejącymi systemami infrastruktury technicznej.¹⁾

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żarki